

VÄSTRA GÖTALAND 2020

STRATEGI FÖR TILLVÄXT OCH UTVECKLING
I VÄSTRA GÖTALAND 2014-2020

Remissversion

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Västra Götalandsregionen
Regionutvecklingssekretariatet

2013-02-01
Remissversion

VÄSTRA GÖTALAND 2020

STRATEGI FÖR TILLVÄXT OCH UTVECKLING I VÄSTRA GÖTALAND 2014-2020

INNEHÅLL

- 1. BAKGRUND OCH GENOMFÖRANDE 3**
  - 2. VÄSTRA GÖTALAND 2020 – UTGÅNGSPUNKTER 4**

Attraktivitet, produktivitet, kreativitet och solidaritet – de avgörande framtidsfrågorna
Grundläggande drivkrafter för lokal och regional utveckling och Västra Götalands särdrag
Viktigt för Sverige och Europa att Västra Götalands starka potential utnyttjas
Bestämd ambition att vara världsledande inom utvalda områden
Göteborg är motor, regionala noder måste vara starka och arbetet ge avtryck i hela regionen
  - 3. MÅL OCH INRIKTNING 8**

Invånarna i Västra Götaland ska ha bästa möjliga förutsättningar att utvecklas
En kunskapsregion för alla – som syns och engagerar – och där vi tar ansvar
Tio prioriterade områden inom ramen för strategins fyra delar
33 frågor vi i Västra Götaland prioriterar till år 2020
EU2020 utgångspunkt för målen för samhällsutvecklingen
  - 4. VAD VI VILL ÅSTADKOMMA – OMRÅDEN OCH PRIORITERADE FRÅGOR 11**

En ledande kunskapsregion 11
En region för alla 17
En region där vi tar globalt ansvar 23
En region som syns och engagerar 27
- LITTERATUR 31**
- APPENDIX – MÅL OCH INDIKATORER**

1. BAKGRUND OCH GENOMFÖRANDE

VÄSTRA GÖTALAND 2020 har tagits fram med grund i det ansvar regering och riksdag gett Västra Götalandsregionen att samordna och driva det regionala utvecklingsarbetet i Västra Götaland. Beslut om att anta strategin fattas av regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen.

Strategiska utvecklingsfrågor för Västra Götaland bereds politiskt via en beredning, Beredningen för Hållbar Utveckling (BHU), där valda representanter för kommuner och region möts. Kommunerna representeras av företrädare för kommunalförbunden i Boråsregionen, Fyrbodal, Göteborgsregionen och Skaraborg. BHU har samordnat arbetet med att ta fram strategin. Övriga aktörer har haft möjlighet att medverka i och påverka arbetet i arbetsgrupper. En grupp med representanter för universitet och högskolor, näringsliv, staten, fackliga organisationer, folkrörelser etc., har haft möjlighet att diskutera och lämna synpunkter på inriktning och innehåll.

VÄSTRA GÖTALAND 2020 sätter ramarna för tillväxt- och utvecklingsarbetet i Västra Götaland till år 2020. Strategin utgör det huvudsakliga verktyget för samarbete i Västra Götaland och för att i samverkan kanalisera resurser för tillväxt och utveckling från lokala, regionala, nationella aktörer och från EU.

Strategin utgår från Vision Västra Götaland – Det goda livet, den gemensamma visionen för territoriet Västra Götaland, beslutad av regionfullmäktige 2005. Ett gott liv förutsätter att invånarna har något meningsfullt att göra, känner delaktighet i samhället, har resurser för att styra sitt liv och sin utveckling och en bra hälsa. Sambandet mellan arbete, delaktighet och hälsa är mycket starkt. Värdegrunden är hållbar utveckling med lika betoning på ekonomiska, sociala och ekologiska frågor. Strategin är avstämd mot svensk utvecklingspolitik och hanterar utmaningarna i EU2020.

BHU har det formella ansvaret för genomförande av VÄSTRA GÖTALAND 2020. BHU leder därmed också arbetet med uppföljning och utvärdering av genomförandet. En beskrivning av hur genomförandet utvecklas med rekommendationer för det framtida arbetet tas fram varje år. Mer omfattande uppföljningar genomförs vartannat år, en halvtidsutvärdering genomförs efter 2017.

Ambitionen har varit att ta fram en strategi som är fokuserad och tydlig med vad som ska åstadkommas, men som lämnar öppet för ett genomförande som är nyskapande. Genomförandet sker via handlingsprogram och genomförandeplaner. Västra Götalandsregionen kommer i samband med det årliga budgetarbetet ta fram en samlad bild av de insatser man avser att prioritera och driva inom ramen för strategin inför kommande år. Respektive kommunalförbund ansvarar för delregionala genomförandeplaner. Samarbetsformerna för genomförande kommer att diskuteras vidare med partnerskapet under våren 2013. Centrala verktyg i genomförandet är de EU-program som drivs i Västra Götaland, statliga och andra europeiska utvecklingsresurser etc.

2. VÄSTRA GÖTALAND 2020 - UTGÅNGSPUNKTER

Attraktivitet, produktivitet, kreativitet och solidaritet – avgörande framtidsfrågor

VÄSTRA GÖTALAND 2020 ska bidra till att utveckla en region som är attraktiv, med hög produktivitet och kreativitet och som kännetecknas av solidaritet med alla invånare och med vår omvärld. En region som tar ansvar för framtiden. Fokus ska ligga på unga och kommande generationer.¹

Framtiden i Västra Götaland blir allt mer beroende av vår attraktivitet. Den globala arbetsfördelningen och befolkningsutvecklingen gör att konkurrensen om talangerna och om de välutbildade ökar över hela världen. Fram till år 2020 gör också de flesta i dagens rekordstora svenska ungdomsgenerationer avgörande livsval. Den globala arbetsfördelningen och teknikutvecklingen ger samtidigt en fortsatt ökning av omvandlingstrycket i ekonomin. En stark välfärd för invånarna förutsätter en ekonomi med hög produktivitet. Västra Götalands framtid som en kunskapsdriven region bygger på högt nyskapande, en ständig utveckling av kunskaper, kompetens och en effektiv resursanvändning.

Ett kunskapsdrivet attraktivt samhälle kan bara skapas av invånare som får möjlighet att och vill utvecklas. Västra Götaland behöver kännetecknas än mer av att vara tillåtande, en region med många möten, där invånarna utvecklar och använder sin kreativitet i arbete, i företagande och på fritiden. Vår värdegrund i hållbar utveckling och vår vision Det goda livet innebär dessutom att vi har höga ambitioner när det gäller att visa solidaritet med vår omgivning, och när det gäller att se till att utvecklingen berör alla invånare och alla delar av vår region. Solidaritet innebär också att vi välkomnar invånare från alla delar av världen som söker nya livschanser och utvecklingsmöjligheter i vår region. Och vi förstår att en attraktiv region attraherar invånare med de mest skilda förutsättningar.

Grundläggande drivkrafter för lokal och regional utveckling och Västra Götalands särdrag

För att hantera de avgörande framtidsfrågorna krävs en god förståelse av de grundläggande drivkrafterna för regional tillväxt och utveckling, men också en insikt i Västra Götalands särdrag, särskilda förutsättningar och utmaningar, och hur dessa påverkas av omvärldsförändringarna.

Grunden i utvecklingsarbetet är att fortsätta förbättra tillgången till arbete, utbildning, kultur för fler Grundfrågan för tillväxt och utveckling och för att ge invånarna en bra framtid handlar om att bygga en region där fler har möjlighet att utnyttja Västra Götalands samlade utbud av utbildning, arbete, kultur etc. När de lokala arbetsmarknaderna vidgas, och fler når ett större utbud, stärks företagens och andra organisationers förutsättningar att utvecklas. Möjligheterna till specialisering och naturlig klusterbildning ökar, med höjd produktivitet som följd. En annan central effekt av mer täta och befolkningsrika marknader är att förutsättningarna att driva verksamheter med bas i den lokala marknaden förbättras, nyföretagandet stärks, utvecklingen blir mindre känslig för händelser i omvärlden, mer robust. Fortsatta satsningar på transportinfrastruktur, kollektivtrafik, IT-utbyggnad är en central del av strategin. Men också fortsatta satsningar som ser till att en grundläggande infrastruktur för utveckling inom olika områden finns tillgänglig för invånare och företag i hela regionen.

---

¹ Omfattande analyser av utvecklingen i Västra Götaland de senaste decennierna, utvärderingar av utvecklingspolitiken och bedömningar av de globala utvecklingstendenserna utgör grund för omvärldsanalysen. Se litteraturförteckningen.

Globaliseringen ökar betydelsen av att vara attraktiv, vårt globala näringsliv spelar en viktig roll

I ett regionalt utvecklingsperspektiv är de viktigaste konsekvenserna av den pågående globaliseringen uppenbara. För de som vågar och kan, för de välutbildade och för intresserade ungdomar, öppnar sig en allt större värld av möjligheter. Ungdomskullarna minskar på de flesta håll i världen samtidigt som den accelererande kunskapsnivån i ekonomin ökar betydelsen av att attrahera invånare med starka kvalifikationer. Bristen på kvalificerade medarbetare ökar efterhand, inte minst i Europa. Det sker samtidigt som arbetsmarknaden blir global. FoU och kunskapsintensiva företag blir allt mer beroende av att söka sig till de mest attraktiva regionerna. Regioner som förutsätts ha intressanta, attraktiva miljöer i ett brett perspektiv.

Attraktivitet för studenter, forskare etc. är särskilt viktigt för Västra Götaland som en av de regioner i världen där näringslivet satsar mest resurser på FoU. Företagens möjligheter till kompetensförsörjning på hemmaplan är avgörande för möjligheterna att fortsätta utvecklas i regionen. De FoU-intensiva företagen utgör i sig en vital faktor för Västra Götalands förmåga att attrahera studenter, forskare och kvalificerade medarbetare. En internationellt sett hög andel av invånarna i Västra Götaland menar själva att de lever ett bra liv. Det finns således goda skäl till offensiva satsningar för att attrahera invånare till regionen. Satsningar behövs också för att öka vår synlighet i omvärlden och vår påverkan på framtidens utveckling globalt.

Ökad arbetslöshet, bristande integration, unga i problem och bristande jämställdhet

Samtidigt finns ett antal allvarliga och långsiktigt olösta problem som delvis förstärkts under det inledande decenniet på 2000-talet. Arbetslösheten i normalkonjunktur har stegvis ökat till mycket höga nivåer. Ungdomar och första generationens svenskar är särskilt utsatta. Alla delar av regionen har heller inte utvecklats lika bra. Trenderna i ekonomin ger koncentration till framförallt storstäder men också till andra större städer och attraktiva kustlägen. Ökade kontakter mellan utbildning och arbetsliv och en bättre matchning av kompetenser är centralt för att vända utveckling och för att stärka förutsättningarna för tillväxt och utveckling. Starka nätverk i samhället blir generellt en allt viktigare fråga. Och frågan om jämställdhet behöver fortsatt hög prioritet. Utvecklingen de senaste decennierna är både lovande och oroande. Medan löner och jobb fördelas mer jämställt än tidigare, förändras utbildnings- och yrkesval långsamt och makt fördelas i huvudsak fortsatt traditionellt.

Fullfölj våra ambitioner för en fossiloberonde ansvarsfull region

Vi i Västra Götaland ska också ta vårt ansvar för en globalt hållbar utveckling. Vi kan sköta inköp och upphandling på ett ansvarsfullt sätt och vi kan gemensamt arbeta för mer hållbar konsumtion. Det beslut som togs av ett brett partnerskap i oktober 2009, om en energiförsörjning utan fossila bränslen till år 2030, ska fullföljas, och förutsätter en ökad och generell prioritet i utvecklingsarbetet.

Viktigt för Sverige och Europa att Västra Götalands starka potential utnyttjas

De beskrivna utmaningarna är många. Västra Götaland är samtidigt en region som bedöms ha starka förutsättningar att utvecklas på lång sikt. Det gäller inte minst vid en jämförelse med andra europeiska regioner. Västra Götalands näringsliv har en gynnsam struktur med stark produktivitet i förväntade tillväxtbranscher. Innovationskapitalet är sammantaget bland det allra starkaste i världen. EU:s analyser ger Västra Götaland goda förutsättningar att utvecklas bra långsiktigt, och då i ett bredare perspektiv där hänsyn också tas till befolkningsstruktur, etc. Att Västra Götalands starka

potential utnyttjas är viktigt både för svensk och europeisk tillväxt och utveckling. Ingen annan nordisk region har en sådan bredd i näringslivets specialisering kopplat till globalt verksamma ledande företag. Förutsättningarna i Västra Götaland är unika. VÄSTRA GÖTALAND 2020 bidrar till att utnyttja dessa förutsättningar på bästa sätt.

Bestämd ambition att vara världsledande inom utvalda områden

Näringslivets mångsidighet förutsätter ett utvecklingsarbete med relativt breda prioriteringar. Arbetet bedrivs medvetet på ett sätt som gör att kunskaper och kompetens från olika industriella kluster möts och samverkar med akademi och samhälle i övrigt. Utgångspunkten är de stora samhällsutmaningar vi ser framför oss. De insatser som görs ska bidra till en hållbar samhällsutveckling. Life Science, Hållbara transporter, Hållbar stadsutveckling, Grön kemi, Marin miljö och marina sektorer är fem samarbetsområden som pekats ut i en process där politiker, akademi och näringsliv har medverkat. Inom samtliga områden finns avgränsade frågor där Västra Götaland är eller har ambitioner att bli världsledande. Utvecklingsarbetet ska bedrivas strategiskt och utnyttja kompetenser från alla organisationer samtidigt som hela Västra Götaland ska användas som testarena.

Andra starka områden där ett aktivt utvecklingsarbete ska drivas är inom kulturella och kreativa näringar, IKT, textil, energi, livsmedel/gröna näringar samt besöksnäringen. Arbetet ska drivas så att nya kluster och ny företagsamhet kan utvecklas ur nuvarande specialiseringar så att näringslivet breddas och beroendet av enstaka branscher och företag minskar.

Utvecklingsarbete utgår från utmaningar och från behovet att stärka våra utvecklingsverktyg

I genomförandet av strategin drivs frågorna både från de samarbetsområden och samhällsutmaningar som identifieras och med en tydlig ambition att stärka den infrastruktur för tillväxt och utveckling, de verktyg, som byggts upp i Västra Götaland. Följande figur ger en förenklad bild av relationen mellan samarbetsområden/utmaningar och verktygen för samhällsutveckling. VÄSTRA GÖTALAND 2020 prioriterar insatser och sätter mål för såväl utmaningar som verktyg.

Figur 1 – Relationen mellan samarbetsområden/utmaningar och verktyg för tillväxt och utveckling

Insatser/Verktyg	Science Parks och Inkubatorer	Kompetensförsörjning	Investeringar i infrastruktur, kollektivtrafik, IT	Hållbara och innovativa Inköp	Etablering av företag	Samarbete-Forskning, Innovation, riskkapital
Utmaning/Kluster						
Hälsa – Life Science						→
Hållbara transporter						
Hållbar stadsutveckling						
Etc	↓					

Göteborg är motor, regionala noder måste vara starka och arbetet ska ge avtryck i hela regionen

Göteborg och Göteborgsregionen är centrum och motor för tillväxt och utveckling i Västsverige. I en allt hårdare global konkurrens ökar vikten av att dessa förutsättningar tas tillvara. Satsningar inom ramen för strategin ska genomföras där de har störst effekt. Samtidigt ska alla delar av regionen ges bra förutsättningar att utvecklas. Det är en grundförutsättning. Den starka infrastruktur för utveckling som finns i regionen, i många fall med koncentration till noder i de olika delarna av

regionen ska fortsätta att utvecklas. En snabb integration av de olika arbetsmarknaderna i Väst-sverige pågår och stärker förutsättningarna att bidra till svensk utveckling ytterligare. De särskilda förutsättningar som närheten till Norge ger är viktiga, ska tas tillvara, och ger samma effekt. Särskild uppmärksamhet behövs på utvecklingen i kommuner som ligger längst från regionala centra.

Samtidigt är det viktigt att konstatera att för merparten av prioriterade frågor som strategin omfattar kommer insatser att genomföras i varje kommun i Västra Götaland. Det lokala arbetet är grundläggande för frågor kring entreprenörskap, företagsklimat, koppling mellan utbildning och arbetsliv, arbetet med kommunikationer, frågor om hållbara inköp, insatser för en mindre fossilberoende ekonomi, satsningar på kultur och turism etc.

3 MÅL OCH INRIKTNING

Invånarna i Västra Götaland ska ha bästa möjliga förutsättningar att utvecklas

Västra Götalands vision är Det goda livet. Målet med VÄSTRA GÖTALAND 2020 är att ge invånarna i Västra Götaland bästa möjliga förutsättningar att utvecklas. Syftet med arbetet är att ytterligare stärka Västra Götaland som en attraktiv, ansvarsfull och internationellt konkurrenskraftig kunskapsregion för kvinnor och män. Invånarnas syn på möjligheterna att utvecklas, leva och verka i Västra Götaland följs upp i årliga s.k. medborgarenkäter.² Syftet följs upp med indikatorer för samhällsutveckling baserade på dem som gäller för EU 2020 (se nedan).

En kunskapsregion för alla – som syns och engagerar – och där vi tar ansvar

Strategin består av fyra delar. Insatserna inom **En ledande kunskapsregion** ska bidra till att ytterligare stärka attraktiviteten i högre utbildning och forskning, till offensiva satsningar på industriell utveckling och samhällsutveckling i samverkan mellan företag, akademi och samhälle och till innovativa insatser för att stärka kreativitet, nyskapande, entreprenörskap. Insatserna för **En region för alla** ska bidra till att alla i utbildning får en bra koppling till arbetslivet och förbättra kompetensförsörjning och matchning på arbetsmarknaden. Grundförutsättningen för en region för alla och för tillväxt och utveckling är fortsatta investeringar i transportsystem, kollektivtrafik och IT-infrastruktur.

En region där vi tar globalt ansvar ska bidra till ett än mer ambitiöst arbete med energi- och klimatfrågan, till en ansvarsfull inköps-/upphandlingsverksamhet och till effektiv resursanvändning. Ökade satsningar på att informera om de insatser som görs genomförs för att påverka värderingar och normer i samhället i mer hållbar riktning. **En region som syns och engagerar** utgör en samlad satsning på att stärka Västsveriges position som en region präglad av ett livaktigt kulturliv, av möten, evenemang. Deltagande och utövande ska breddas och fokus på ungdomar ska stärkas än mer. Till detta kommer fortsatta insatser för att stärka Västra Götalands position som en attraktiv region för investeringar, som en region som berör och som aktivt är med och påverkar framtidens utveckling.

Tio prioriterade områden inom ramen för strategins fyra delar

Strategin består av tio prioriterade områden. Inom varje område utgår arbetet från långsiktiga mål som ska nås senast 2020. Samtliga dessa mål har koppling till Vision Västra Götaland och sätter invånarna i centrum. För varje område anges prioriterade frågor. Totalt består strategin av 33 frågor som sammantaget beskriver vad vi tillsammans vill åstadkomma mot år 2020 i Västra Götaland.

1. EN LEDANDE KUNSKAPSREGION

- 1.1 Ett samhälle som ger förutsättningar för konkurrenskraftig högre utbildning och forskning
- 1.2 Kreativitet, entreprenörskap och företagsutveckling
- 1.3 Partnerskap för innovation, konkurrenskraft och samhällsnytta

2. EN REGION FÖR ALLA

- 2.1 Elevers och studenters koppling till arbetslivet under studietiden
- 2.2 Kunskap och kompetens för ökad konkurrenskraft och delaktighet
- 2.3 Tillgång till kommunikation för arbete, utbildning och livskvalitet

² En första mätning görs 2013 i samverkan med SOM-institutet vid Göteborgs Universitet

3 EN REGION DÄR VI TAR GLOBALT ANSVAR

- 3.1 Ett resurseffektivt samhälle utan klimatpåverkan
- 3.2 Hållbar konsumtion som driver ansvar, utveckling och innovationer

4 EN REGION SOM SYNS OCH ENGAGERAR

- 4.1 En ledande kulturregion och ett rikt kulturliv med fokus på barn, unga och delaktighet
- 4.2 Ökat utbyte med och påverkan på omvärlden

33 frågor vi i Västra Götaland prioriterar till år 2020

Inom varje område i strategin beskrivs de frågor vi prioriterar mot år 2020. Frågorna har formulerats så att de beskriver vad vi vill åstadkomma. Nedan presenteras samtliga prioriterade frågor, sorterade under respektive del i strategin.

En ledande kunskapsregion

Fler ska gå vidare till högre utbildning

Attrahera fler studenter och högskoleutbildade och öka utbytet med omvärlden

Tät samverkan mellan högre utbildning och arbetslivet

Positionera internationellt konkurrenskraftiga forsknings- och innovationsmiljöer

Stimulera ökat entreprenörskap och intraprenörskap

Skapa starka förutsättningar för att förverkliga idéer och starta företag

Främja utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag

Profilera tillväxtområden/kluster

Utveckla Västra Götaland som testarena där nya idéer omsätts till praktik

Stimulera internationella allianser och samarbeten inom forskning och innovation

Fortsätta utveckla en infrastruktur för innovation i samverkan i form av Science Parks

En region för alla

Skapa en sammanhållen arena för ungas möjligheter till praktik m.m.

Främja ett arbetsliv som aktivt engagerar sig för barn och ungdom

Kraftsamla på mentorskap, examensarbete och praktikplatser i högre utbildning

Förenkla vägen till arbetsmarknaden för de utan arbete

Bättre kompetensförsörjning i företag och organisationer för förnyelse i arbetslivet

Utveckla samordning av utbildningssystemet för att möta framtidens kompetensbehov

Investera i transportinfrastruktur för personer och gods

Bygga ut en kollektivtrafik som tar nya marknadsandelar och minskar klimatpåverkan

Bidra till en IT-infrastruktur med hög kvalitet för alla och som främjar hållbarhet

Utveckla regionala framtidsbilder som stödjer hållbar utveckling i Västra Götaland

En region där vi tar globalt ansvar

Arbeta för att offentlig sektor går före och inför resurseffektiva hållbara lösningar

Använda affärsdriven miljöutveckling på områden med stor miljöpotential

Utveckla Västra Götaland till en modell för ett hållbart kretslopp mellan stad och land

Genomföra fler breda överenskommelser för hållbar utveckling i Västra Götaland

Driva frågan om resurseffektiv konsumtion och kommunicera hållbara värderingar

Samverka kring inköp som driver hållbar utveckling, innovation och lokal utveckling

En region som syns och engagerar

Främja en aktiv och nyskapande kulturregion för alla i hela Västra Götaland

Utveckla Västra Götaland som en plats där unga möts och främja spetsig ungdomskultur

Öka närvaro och påverkan på EU och internationellt

Satsa på internationell mötesindustri och på att etablera fler evenemang

Stärka besöksnäringens utvecklingsförutsättningar

Driva offensiva insatser för att etablera arbetsplatser i Västra Götaland

EU2020 utgångspunkt för att mäta om syftet med arbetet nås

Samma indikatorer som i EU2020 används för att följa samhällsutvecklingen i Västra Götaland. Dessa kompletteras dock för att täcka in hållbar utveckling och attraktivitet på ett tydligare sätt.

MÅL EU2020 – VÄSTRA GÖTALAND 2020

	Mål EU 2020	Mål Sverige	Läge VG 201X	MÅL VG	DEL I STRATEGIN
Ökad sysselsättningsgrad	75 %	80 %	78 % (KV75, M81)	81 (M, KV)	1-4
Öka offentliga/privata FoU investeringar	3 %	4 %	4,5 %	4.5%	1
Höjd utbildningsnivå (30-34 åringar)	40 %	40 %	47 % (KV55, M43)	55 (M, KV)	1
Minskade skolavhopp	<10 %	<10 %	11 % (KV9, M13)	< 8 %	2
Minska utanförskapet (off. försörjda)	<20 milj.	<14 %	17 % (KV18, M17)	< 12 %	2
Minska utsläppen av växthusgaser	20 %	40 %	- 3 % (1990-2010)	0 ÅR 2030	3
Ökad energieffektivisering	20 %	20 %	-	25 %	3
Öka andelen förnybar energi	20 %	50 %	41 %	60 %	3

Indikatorer inom följande områden används för att få en tydligare koppling till det övergripande syftet med strategin och till attraktivitets- och hållbarhetsperspektiven. Befolkningsutveckling (flyttning), tillväxt, produktivitet, arbetslöshet samt index för regioners långsiktiga konkurrensförmåga (WKCI) och för potentialen i näringslivets struktur (BAK Structural Potential Index).³

Jämställdhet och klimatomställning prioriteras i allt utvecklingsarbete

Vision Västra Götaland pekar ut jämställdhet, miljö, internationalisering och integration som generellt prioriterade frågor. VÄSTRA GÖTALAND 2020 har tagits fram med denna ambition. När det gäller jämställdhet och klimatmål behövs dessutom särskilda åtgärder. För att nå jämställdhetsintegration och klimatomställning ska följande strategier användas:

- Stöd från ledningen med löpande förankring hos politiker och strategiskt viktiga aktörer
- Frågorna integreras i hela processen och i arbetet, särskilda resurser avsätts
- Utbildning och informationsinsatser ges löpande
- Verktygen för jämställdhetsintegrering respektive klimatomställning utvecklas

³ Hur indexen mäts anges i bilaga. WKCI = World Knowledge Competitiveness Index

4 VAD VI VILL ÅSTADKOMMA – OMRÅDEN OCH FRÅGOR

1. EN LEDANDE KUNSKAPSREGION

En ledande kunskapsregion utgör en samlad satsning på att ge bra förutsättningar för högre utbildning, forskning, för samverkan mellan företag, akademi, samhälle, för kreativitet och nyskapande. Västra Götaland är och ska vara ett kunskapssamhälle med ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv. Inom ett antal områden som berör globala samhällsutmaningar finns en ambition att bli världsledande. Den gemensamma kraftsamling som pågår, med uppbyggnad av arenor för utveckling, demo, tester, etc. drivs vidare. Regionens ledande industriella kluster är centrala. Arbetet med att stärka företagsklimatet intensifieras. Globaliseringen ökar omvandlingstrycket och betydelsen av nyskapande, effektivitet, attraktiva utbildningar och forskningsmiljöer. Målet är en, relativt Sverige och EU, snabb ökning av antalet sysselsatta kvinnor och män med högre utbildning och en ökad konkurrenskraft.

1.1 Ett samhälle som ger förutsättningar för konkurrenskraftig högre utbildning och forskning

Att studenter och forskare väljer att utbilda och etablera sig i regionen är en central fråga för Västra Götaland, och för svensk utveckling. De globalt verksamma företagen är ofta beroende av den lokala miljön och av lokal försörjning av kvalificerad kompetens för att utvecklas. Konkurrensen om studenter, forskare, kvalificerad arbetskraft ökar snabbt i en global värld. Att utbildningen håller hög kvalitet är en grundförutsättning. Insatserna här handlar om att attrahera fler förstahandsökande studenter genom att stärka kringmiljöer, om att stimulera fler från Västra Götaland att studera vidare och om att stärka kopplingarna mellan utbildning och arbetsliv i utbildningarna. Ökade satsningar ska göras för att stödja utveckling av internationellt konkurrenskraftiga FoU-miljöer. Målet är att 46 procent av befolkningen i åldern 25-64 år ska ha högskoleutbildning år 2020 (40 % 2013). Skillnader mellan kvinnor och män ska minska liksom skillnader i övergång till högre utbildning mellan kommuner i regionen.

Frågor vi prioriterar:

1. Fler ska gå vidare till högre utbildning
2. Attrahera fler studenter och högskoleutbildade och öka utbytet med omvärlden
3. Tät samverkan mellan högre utbildning och arbetslivet
4. Positionera internationellt konkurrenskraftiga forsknings- och innovationsmiljöer

1.1.1 Fler ska gå vidare till högre utbildning

De gemensamma satsningarna på att öka andelen som går vidare till högre utbildning och på att jämna ut skillnaderna mellan kvinnor och män och mellan olika delar av regionen ska öka. Ungdomar som "läser vidare" ska ha bra förutsättningar att göra väl informerade val. Målet är att mer än hälften av ungdomarna i Västra Götaland ska påbörja högskoleutbildning inom tre år efter gymnasium och att nämnda skillnader minskar. Processer och aktiviteter ska drivas från en analys som identifierar centrala aktiviteter. Tänkbara områden kan vara insatser riktade till föräldrar och elever från studieovana miljöer, olika former av mentorsprogram samt särskilda satsningar vid Science Centers i Västra Götaland. Bland de aktörer som bör medverka finns kommuner, universitet och högskolor, Västra Götalandsregionen, arbetsmarknadens parter och företagens organisationer.

1.1.2 Attrahera fler studenter och högskoleutbildade och öka utbytet med omvärlden

Högre utbildning och forskning med bra kvalitet och tillgång till bostäder är grundförutsättningar för att attrahera studenter. Kontakter med det omgivande samhället och en stark infrastruktur för studerande och forskare är en förutsättning för att de ska trivas och stanna i regionen. Målet är att 25 % av alla förstahandssökande ska välja högskolor i Västra Götaland år 2020 och att andelen utländska högskolestuderande ska vara hög jämfört med övriga Sverige. Ökade möjligheter att studera och forska i andra delar av världen behöver också stimuleras. Processer och aktiviteter ska drivas från en analys som identifierar centrala aktiviteter. Tänkbara områden för insatser handlar om marknadsföring, stöd/samarbeten som ger bra förutsättningar att studera/forska och för internationella utbyten, utvecklade utbildningsformer och starkare kopplingar till det omgivande samhället. Satsningar på att öka utbytet mellan forskarsamhället, högre utbildning och arbetslivet generellt kommer att intensifieras (se 1.1.3 samt 2.1.2) Centrala aktörer är universitet/högskolor, studentkårer, kommuner, arbetsgivare och Västra Götalandsregionen.

1.1.3 Tät samverkan mellan högre utbildning och arbetsliv

En tätare, mer långsiktig samverkan mellan den högre utbildningen och arbetslivet har många fördelar. Forsknings- och utbildningsresultat förbättras. Företag och organisationer utvecklas. Arbetet med olika former av "arbetsintegrerat lärande" och "professionsanknuten utbildning" är framgångsrikt i Västra Götaland, men kan utvecklas. Målet är att stimulera och bidra till en fortsatt ökning av antalet studenter som ges möjlighet att delta i olika former av utbildning med en direkt koppling till arbetslivet och till att en ökad andel av utbildningarna i den högre utbildningen organiseras på detta sätt. Processer ska drivas i samverkan i Västra Götaland. Särskilda aktiviteter ska genomföras inom områden där beroendet av nyckelkompetens är störst. Här finns en koppling till ambitionen att bli världsledande inom några områden. Centrala aktörer är universitet/högskolor, företagens organisationer, kommuner och Västra Götalandsregionen.

1.1.4 Positionera internationellt konkurrenskraftiga forsknings- och innovationsmiljöer

Utveckling av internationellt konkurrenskraftiga forsknings- och innovationsmiljöer ska stimuleras. Det gäller inte minst inom områden där det finns en ambition att vara världsledande (se sid 6). Samtliga universitet och högskolor har strategier där man identifierat områden att satsa extra på inom forskning och utbildning. Målet är att stärka den internationella attraktions- och konkurrenskraften för forsknings- och innovationsmiljöer i Västra Götaland. Betydande nationella/internationella satsningar på forsknings- och innovationsmiljöer ska ske inom våra samarbetsområden. Processer och aktiviteter ska drivas som stödjer profilering och samarbeten mellan regionens lärosäten inom gemensamt identifierade områden. Samverkan mellan näringsliv, akademi, institut och offentliga aktörer är en viktig utgångspunkt för att bygga miljöer med hög kvalitet och relevans. Miljöerna är magneter för att locka forskare, kapital och samarbetspartners. Aktiviteter för att öka mobiliteten när det gäller internationellt framstående forskare är en del i arbetet. Miljöerna ska vara ledande i att ta fram nya innovationer. Centrala aktörer är universitet/högskolor, näringsliv, myndigheter, kommuner, EU, Science Parks, Västra Götalandsregionen och regionala klusterinitiativ.

1.2 Ledande på kreativitet, entreprenörskap och företagsutveckling

Västra Götaland ska vara platsen där det lönar sig att utveckla en idé. En region med ett öppet och tillåtande klimat för individer med olika bakgrund och kompetens. En region där företag vill utvecklas och driver ett aktivt utvecklingsarbete. Uthålliga insatser behövs som utvecklar arenor och effektiva åtgärder för att stimulera kreativitet, entreprenörskap och förnyelse. Att bidra till ett starkt företagsklimat och till att en mångfald av företag och företagsformer har bra förutsättningar är en viktig uppgift. Invånarna i Västra Götaland ska få tillgång till en allt mer diversifierad arbetsmarknad där en ökad andel är anställda i växande små- och medelstora företag och där fler driver egen verksamhet. Målet är att fler kvinnor och män vill starta och starta företag (20/1000 år 2010) samtidigt som fler unga vill driva en egen verksamhet. Hälften av alla nya företagare år 2020 är kvinnor.

Frågor vi prioriterar:

1. Stimulera ökat entreprenörskap och intraprenörskap
2. Skapa starka förutsättningar för att förverkliga idéer och starta företag
3. Främja utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag

1.2.1 Stimulera ökat entreprenörskap och intraprenörskap

Betydelsen av kreativitet, entreprenörskap och intraprenörskap (kreativitet på arbetsplatser) för tillväxt, utveckling och välfärd har ökat och blir en allt viktigare faktor för utveckling. När förståelsen för värdet av kreativitet finns och fler ges möjligheter att utveckla och använda sin kreativitet växer förnyelse och dynamik i samhället. Omfattande insatser har gjorts i Västra Götaland, i utbildningssystemet, i arbetslivet, vid myndigheter etc. men mycket återstår. Målet är att X % (fördelat lika mellan kvinnor och män) ska ha en positiv attityd till entreprenörskap år 2020. Processer och aktiviteter som synliggör och stimulerar drivkrafterna bakom kreativitet, entreprenör- och intraprenörskap ska drivas och kopplas till jämställdhetsarbetet, skolungdomar och studenter prioriteras. Fortsatta satsningar på att öka förståelsen av kreativitet i privata, offentliga och ideella verksamheter ska genomföras. All verksamhet kvalitetssäkras och samordnas. Centrala aktörer är entreprenörsstödjande organisationer, utbildningsaktörer, företagens organisationer, kommuner, Västra Götalandsregionen, m.fl.

1.2.2 Skapa starka förutsättningar för att förverkliga idéer och starta företag

Nyföretagande är viktigt för nytänkande, för att utveckla ett mer dynamiskt och diversifierat näringsliv och för att öka sysselsättningen. Antalet nya företag ökar i Västra Götaland men är fortfarande lågt vid en nationell och internationell jämförelse. Fortsatta insatser behövs. Ökat fokus på att skapa gränsöverskridande mötesplatser blir viktigare. Ett sätt att starta nya konkurrenskraftig verksamhet är när individer eller delar av verksamheter knoppar av från befintliga företag. Målet är 20 nya företag/1000 invånare år 2020. Processer och aktiviteter ska drivas som medverkar till att innovations- och rådgivningsaktörer blir vassare, mer samordnade och tydligare gentemot sina målgrupper. En ökad regional samordning behövs för förmedling av utvecklingskapital i olika former. Insatser som underlättar för kunskapsbaserade nya idéer och avknoppningar främjas. Inkubatorer är centrala för genomförandet. Riktade åtgärder krävs för att underlätta för nya företag inom tjänstebaserade näringar, som vård och omsorg, besöksnäring, kulturella näringar. Nya finansieringsformer och modeller för

värdering ska utvecklas som tar större hänsyn till jämställda, socialt och miljömässigt hållbara idéer. Centrala aktörer är rådgivningsaktörer, inkubatorer, Almi, offentligt och privat riskkapital, kommuner/kommunalförbund, Västra Götalandsregionen.

1.2.3 Främja utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag

Små och medelstora företag (SMF) spelar en avgörande roll för sysselsättning, förnyelse och bidrar till att utveckla ett mer diversifierat näringsliv. Kraven på förändring ökar på en allt mer global marknad. Fler företag behöver vara innovativa när det gäller organisation, teknik och kunskaper. Målet är en högre tillväxttakt i SMF i Västra Götaland än i riket under varje år fram till år 2020. Utvecklingsarbetet ska bidra till ökad innovationsförmåga genom satsningar på kunskap, kreativitet, kapital och internationalisering. Regionala kluster prioriteras (sid 6). Kunskapsöverföring mellan SMF och regionens högskolor och universitet, industriforskningsinstitut och industriella centra är viktigt. En sammanhållen regional infrastruktur för innovationssupport till SMF (som exempelvis "Industriell Dynamik") utvecklas vidare. Gränsöverskridande möten mellan företag inom kreativa näringar och andra företag blir viktigare. Science Parks är centrala noder för arbetet. En förutsättning för offentliga satsningar är att arbetet utvecklas och drivs i samverkan med och med engagemang från näringslivet. Företagsklimatet ska stärkas genom fortsatta insatser för att förenkla för entreprenörskap och företagsamhet vid lokala och regionala myndigheter. Centrala aktörer är Science Parks, industriella utvecklingscentra, institut, universitet/högskolor, företagens organisationer, Almi, offentligt och privat riskkapital, kommunalförbund och Västra Götalandsregionen.

1.3 **Partnerskap för innovation, konkurrenskraft och samhällsnytta**

En ökad specialisering och koncentration av verksamheter sker nu inom företag, akademi och organisationer. För att skapa förutsättningar för att utveckla världsledande företag och forskning med regional förankring, krävs samling kring gemensamma frågor. I Västra Götaland sker detta genom att fokusera på utmaningar med koppling till hållbar samhällsutveckling. Arbetsstättet innebär att samhällets samlade resurser utnyttjas för att driva utveckling av kunskaper, organisationer och samhällsutveckling. I skrivande stund har ett antal samhällsutmaningar identifierats med en ambition att utveckla världsledande verksamheter inom avgränsade områden (se sid 6). Målet är en kontinuerligt ökad andel anställda med längre akademisk utbildning i näringslivet i Västra Götaland, jämfört med Sverige och EU, mot år 2020. Målgruppen är företag, akademi, offentlig och ideell sektor i samverkan.

Frågor vi prioriterar:

1. Profileratillväxtområden/kluster
2. Utveckla Västra Götaland som testarena där nya idéer omsätts till praktik
3. Stimulera internationella allianser och samarbeten inom forskning och innovation
4. Fortsätta utveckla en infrastruktur för innovation i samverkan i form av Science Parks

1.3.1 Profileratillväxtområden/kluster

Arbetet med att fokusera insatser för innovation och företagsutveckling till områden där vi är internationellt konkurrenskraftiga eller har särskilda förutsättningar att bli det, ska fortsätta. Arbetet sker inom ramen för identifierade samhällsutmaningar (se sid 6). Förutsättningarna är olika för olika kluster. Vissa har stark forskningsinriktning med globala marknader, andra är

mer företagsbaserade och i vissa fall är områdena en förutsättning för andra branscher att växa. Målet är en hög produktivitetstillväxt och investeringsnivå i centrala branscher inom utpekade klusterområden, jämfört med Sverige och Europa. Arbetet utgår från och bygger på handlingsprogram som anpassas till förutsättningar inom respektive område. Förmågan att driva klusterprocesser behöver stärkas än mer och gränsöverskridande samarbete utvecklas. Insatser för att stödja nya områden med internationell potential ska genomföras. Kapaciteten för internationella allianser och samarbeten ska stärkas. Science Parks är viktiga för att mobilisera och driva klustersatsningar. Centrala aktörer är näringslivet, universitet/högskolor, forskningsinstitut, nationella myndigheter, EU, kommuner och Västra Götalandsregionen.

1.3.2 Utveckla Västra Götaland som testarena där nya idéer omsätts till praktik

Att praktiskt testa och demonstrera ny kunskap och pröva nya lösningar är viktigt för att snabba på utvecklingsprocesser. Fortsatt offensiva satsningar på problemformulering, på att öppna upp miljöer och verksamhet för test, på demonstration och innovation samt på innovationsupphandling behövs. Målet är att fler projekt drivs i partnerskap mellan företag, lärosäten och samhällsaktörer. De samhällsutmaningar som utpekade ska stå i centrum. Infrastrukturen i form av testmiljöer prioriteras, men fler projekt ska genomföras i riktiga miljöer, i skola, sjukvård, på transportområdet etc. Arbets sättet förutsätter att offentliga aktörer med ansvar för t.ex. hälso- och sjukvård, transporter och stadsplanering deltar och driver utveckling och innovation i samverkan med övriga parter. Tillfälliga "labb" där studenter, medarbetare och andra engageras för att arbeta med lösningar på samhällsutmaningar ska fortsätta att utvecklas. Centrala aktörer är offentliga verksamheter, företag, universitet/högskolor, institut och nationella myndigheter.

1.3.3 Stimulera internationella allianser och samarbeten inom forskning och innovation

För svensk och europeisk tillväxt och utveckling, är det viktigt att en ökad andel av de satsningar som görs på forskning och innovation i Sverige och i EU, får en koppling till Västra Götaland. Bara då kan de mycket stora satsningar, som inte minst företagen i regionen gör på FoU bidra fullt ut till Europeisk konkurrenskraft och utveckling. Målet är en ökad medverkan i och påverkan på strategiskt viktiga forsknings- och innovationsprojekt, program och policys. Antalet koordinatörer i de aktuella programmen och initiativen ska bli fler. Fler initiativ där europeiska, nationella och regionala medel kompletterar varandra ska drivas. Fler små och medelstora företag (SME) ska delta i EU:s forsknings- och innovationsprogram. Fler ska delta i positioner där det är möjligt att påverka utvecklingen (i expertgrupper, som utvärderare etc). Process och aktiviteter ska drivas för att öka medfinansiering av projekt och samarbeten inom nämnda områden. Centrala aktörer är universitet/högskolor, forskningsinstitut, nationella myndigheter, EU, kommuner och Västra Götalandsregionen.

1.3.4 Fortsätta utveckla en infrastruktur för innovation i samverkan i form av Science Parks

Västra Götaland har 2013 sex Science Parks som fokuserar på styrkeområden med relevans för den omgivande delen av regionen. I Göteborg, Lindholmen – med inriktning på fordons-elektronik, säkerhet, logistik och media. Sahlgrenska – med fokus på biomedicin och hälsa och Johanneberg – med stadsutveckling och materialvetenskap. I Borås (Sjuhärad) design och smarta textilier. Innovatum i Trollhättan (Fyrbodalen) är inriktat mot produktionsteknik, miljö/-

energi, kreativa näringar och Gothia Science Park i Skövde (Skaraborg) virtuella system, dataspel, informationsteknologi.

Science Parks i Västra Götaland är en viktig infrastruktur för att genomföra satsningar på forskning, innovation och företagsutveckling. Dessa miljöer erbjuder stöd till individer för kommersialisering och affärsutveckling (via inkubatorer), stöd till SMF samt till företag, akademi och offentliga aktörer som vill samarbeta inom styrkeområden/kluster. Fortsatt utveckling av Science Parks som plattformar för samarbete mellan företag, lärosäten och offentliga aktörer ska ske.⁴ Målet är att en ökad andel av nationella och internationella satsningar och uppdrag ska genomföras i Västra Götaland. Fler SMF ska delta i forsknings- och innovationsprogram. Klusterstödet ska professionaliseras. Samverkan regionalt, nationellt och internationellt ska fortsätta öka. Klusterinitiativen ska ha ökat fokus på hållbarhet och jämställdhet. Centrala aktörer är företag, universitet/högskolor, institut, myndigheter, kommuner och regioner samt internationella intressenter.

---

⁴ Detta sätt att arbeta, s.k. Open Arenas inom Science Parks, har uppmärksammats internationellt (OECD 2011).

2. EN REGION FÖR ALLA

En region för alla handlar om att öka de gemensamma satsningarna på att ge alla invånare i Västra Götaland bra möjligheter att utvecklas inom ett antal avgörande områden. Alla ungdomar ska ges förutsättning att få bra ingångar i samhället och tendensen att många av första och andra generationens svenskar hamnar i utanförskap måste brytas. Det gemensamma arbetet med kompetensförsörjning och matchning av kompetens ska intensifieras, något som samtidigt betyder mycket för konkurrenskraften i företag och organisationer. Att ge alla invånare bra möjligheter att ta tillvara Västra Götalands samlade förutsättningar för arbete, utbildning och kultur genom olika former av kommunikation är grunden för en region för alla, och för tillväxt och utveckling. Målet är sjunkande strukturell arbetslöshet för ungdomar, för första generationens svenskar och i alla delar av Västra Götaland.

2.1 Elevers och studenters koppling till arbetslivet under studietiden

Omfattningen av och kvaliteten på kopplingarna mellan utbildning och arbetsliv är en avgörande fråga för framtiden i Västra Götaland. Det är en av de helt centrala frågorna för minskat utanförskap och stärkt integration. Det är också viktigt för företags- och organisationers utveckling och för den långsiktiga utvecklingen i olika delar av regionen. Målet är att insatserna inom området ska bidra till att elever och studenter i Västra Götaland har en personlig koppling till arbetslivet med bra kvalitet senast år 2020.

Frågor vi prioriterar:

1. Skapa en sammanhållen arena för ungas möjligheter till praktik m.m.
2. Främja ett arbetsliv som aktivt engagerar sig för barn och ungdom
3. Kraftsamla på mentorskap, examensarbete och praktikplatser i högre utbildning

2.1.1 Skapa en sammanhållen arena för ungdomars möjligheter till praktik m.m.

Att ge alla ungdomar en koppling till arbetslivet är en grundläggande fråga för att stärka deras förutsättningar att utvecklas i utbildningen och i vuxenlivet. Det är särskilt viktigt för ungdomar utan egna kontakter och nätverk. Det är därmed en avgörande fråga för bättre integration. För företagen är tydliga kopplingar väsentligt. Det gäller inte minst på mindre lokala arbetsmarknader där de kan vara avgörande för att attrahera unga kvinnor och män efter genomförda högre studier.

Målet är en kvalitetssäkrad och enkel tillgång till praktik och ferieplatser i arbetslivet för alla i grundskola, gymnasium, vuxenutbildning i hela Västra Götaland senast år 2020. Arbetet handlar om att skapa en tydlig struktur och stödsystem för arbetsplatsförlagd praktik och kommunalt feriearbete. Utgångspunkten är att vidareutveckla praktikplatsen.se och ta tillvara den erfarenhet och struktur som byggts upp runt densamma. I konceptet ingår att samordna och kvalitetssäkra behoven av praktik, tillgången på praktik, matchningen mellan praktik och tillgång, handledarutbildning och ersättningar. En kontinuerlig process ska drivas för att utveckla verksamheten. Inte minst för att bryta rådande könsmonster i de val som görs. Centrala aktörer är kommuner och kommunalförbund, företags- och fackliga organisationer, Västra Götalandsregionen.

2.1.2 Främja ett arbetsliv som aktivt engagerar sig för barn och ungdom

Många unga saknar utvecklande kontakter med vuxenvärld och arbetsliv. En ökad betoning av värdet av volontärarbete är ett sätt att öka utbudet av vuxna från arbetslivet som möter unga. Att få möjlighet att ägna ett antal arbetstimmar per år åt frivilligarbete är dessutom en viktig generell fråga. Frivilligarbete har stort värde för medarbetarnas engagemang, för synen på den egna organisationen, för arbetsplatsers långsiktiga attraktivitet och utveckling. Det har också en positiv effekt på hur nöjda invånarna är med sina liv. Målet är att antalet medarbetare som ges möjlighet och som väljer att delta i frivilligarbete ska öka kontinuerligt i Västra Götaland. Olika modeller för volontärarbete i Sverige och andra länder ska analyseras. Modeller och former att använda för frivilligarbete ska föreslås. Frågan ska drivas och manifesteras i Västra Götaland. Olika former för att koppla frivillig/volontärbetare till ungdomar eller till andra aktiviteter ska analyseras och värderas. Väl fungerande verksamheter ska främjas. Fokus ska ligga på att motverka utanförskap och stärka integration. Centrala aktörer är Västra Götalandsregionen, kommuner, statliga förvaltningar, arbetsmarknadens parter.

2.1.3 Kraftsamla på mentorskap, examensarbete och praktikplatser i högre utbildning

Att ge studenter en koppling till arbetslivet är viktigt för att stärka deras förutsättningar att etablera sig i regionen, för att utvecklas och därmed för att stärka regionens potential. En fortsatt satsning på och utveckling av arbetet med genusmedvetna, kvalitetssäkrade system för mentorskap, olika former av examensarbeten och praktikplatser för den högre utbildningen, är viktigt. Målen är att öka antalet mentorsplatser med xx procent under perioden till minst x.000 studenter per år i Västra Götaland år 2020, att xx.000 studenter har examensarbete i någon form och xx.000 har praktikplats eller motsvarande.⁵ Berörda aktörer verkar gemensamt för att kvalitetssäkring etableras och för att omfattningen ökar när det gäller arbete med mentorskap, examensarbeten, praktikplatser etc. vid högskolor och universitet. Förutsättningar för ett gemensamt systemstöd kan utredas. En mobilisering för att öka utbudet av "examensarbeten" och praktikplatser genomförs. En årlig exjobbskonferens med alla aktörer kan genomföras. Centrala aktörer är lärosätena i Västra Götaland, näringslivets organisationer, fackliga organisationer, kommuner, region och andra myndigheter.

2.2 **Kunskap och kompetens för ökad konkurrenskraft och delaktighet**

Hur invånarnas kompetens utvecklas, synliggörs och används på arbetsmarknaden är en avgörande framtidfråga för att ge invånare, företag och organisationer möjlighet att växa. Fler behöver arbeta, också för att bli mer delaktiga i samhället. Konkurrenskraften behöver öka genom att behovet av kunskaper och kompetens tillgodoses bättre. Tre frågor kräver särskild uppmärksamhet. Vägen till arbetsmarknaden för de som är utan arbete ska förenklas. Kompetensförsörjning och livslångt lärande för de som har arbete ska stärkas för att öka individens valmöjligheter och rörligheten på arbetsmarknaden. Arbetet med den långsiktiga kompetensförsörjningen på arbetsmarknaden, via kompetensplattformar etc. behöver utvecklas vidare. Målet är sjunkande strukturell arbetslöshet och att en växande andel av dem som arbetar anser att de har rätt kompetens för och möjligheter att utnyttja den i arbetet.

---

⁵ Målen preciseras i samverkan med lärosätena under våren 2013.

Frågor vi prioriterar:

1. Förenkla vägen till arbetsmarknaden för de utan arbete
2. Bättre kompetensförsörjning i företag och organisationer för förnyelse i arbetslivet
3. Utveckla samordning av utbildningssystemet för att möta framtidens kompetensbehov

2.2.1 Förenkla vägen till arbetsmarknaden för dem utan arbete

Ökade regionala insatser behövs för att stärka arbetslösas möjligheter att komma in på arbetsmarknaden. System och strukturer inom området kunskap och kompetens behöver vara flexibla och anpassas efter individernas och arbetsmarknadens behov. Nya alternativa vägar till arbetsmarknaden prövas och invånarnas kompetenser synliggörs bättre. De viktigaste insatserna beskriver målen för arbetet. Vägen till arbetsmarknaden ska kortas genom att kvalitetssäkrad validering görs tillgänglig för alla som har behov av det. Självständig och samordnad studie och yrkesvägledning ska vara tillgängligt för alla. Utbildningssystemet ska bli mer flexibelt och anpassas efter individens och arbetsmarknadens behov. Förutsättningarna för att skapa en självständig och samordnad struktur för en studie- och yrkesvägledning som bryter traditionella könsmönster, tillgänglig för alla invånare oavsett ålder och situation, ska prövas. En struktur för validering ska etableras i Västra Götaland (inom nationell kvalifikationsram) som gör validering till ett accepterat och kvalitetssäkrat verktyg hos både utbildningsanordnare och arbetsgivare. Centrala aktörer är utbildningsanordnare, arbetsgivare, fackliga organisationer, kommuner, Västra Götalandsregionen.

2.2.2 Bättre kompetensförsörjning i företag och organisationer för förnyelse i arbetslivet

Strategiskt arbete med kompetensförsörjning på arbetsplatser ger bättre utnyttjande av kompetens och stärker organisationers och individers utveckling. Kompetensutveckling och livslångt lärande ger handlingsalternativ för dem som arbetar och bidrar till en rörligare arbetsmarknad. Målet är en kontinuerlig minskning av antalet SMF i Västra Götaland som upplever att brist på kunnig, kompetent arbetskraft är ett hinder för att utveckla och expandera verksamheten. XX.000 insatser (beroende av EU-medel) ska ha genomförts för att främja strategisk kompetensförsörjning vid små och medelstora arbetsplatser före år 2020. Validering ska vara ett nyttjat, accepterat och förankrat verktyg vid kompetenskartläggning i arbetslivet. Studiefinansieringssystemen ska anpassas för livslångt lärande. Stödet för att arbeta med strategisk kompetensförsörjning för livslångt lärande i samverkan mellan SMF ska stärkas. Existerande kompetensförsörjningsprocesser, på både organisations- och individnivå, ska utnyttjas och utvecklas. Centrala aktörer är utbildningsanordnare, arbetsgivare samt fackliga organisationer, kommuner och Västra Götalandsregionen.

2.2.3 Utveckla samordning av utbildningssystemet för att möta framtidens kompetensbehov

Till 2020 förväntas ökad brist på arbetskraft. Långsiktigt tänkande kring arbetskraftsförsörjningen i samverkan mellan arbetsmarknadens parter behövs för att stå emot utvecklingen. Målen är balans mellan tillgång och efterfrågan inom hälften av alla yrkesgrupper år 2020. Samverkan mellan olika eftergymnasiala utbildningar ska utvecklas och en kontinuerlig dialog och struktur för kompetensförsörjning inom Västra Götalands ska ha etablerats senast 2016. En samverkansgrupp med representanter från eftergymnasial utbildning bildas, kartlägger befintliga utbildningar och föreslår hur regelsystemet kan anpassas för mer samverkan. En samordnad utbildningsstruktur med gemensam ansökningsprocess skapas i Västra Götaland.

Forum där branschorganisationer och utbildningsanordnare kan föra en dialog kring kompetensbehov och utbildningsinnehåll etableras. Förutsättningar för fler och bättre kontakter mellan SMF och högre utbildning stärks. Centrala aktörer är utbildningsanordnare, arbetsgivare samt fackliga organisationer, kommuner och Västra Götalandsregionen.

2.3 Tillgång till kommunikation för arbete, utbildning och livskvalitet

Att ge alla invånare bra förutsättningar att ta tillvara Västra Götalands samlade utbud av arbete, utbildning, kultur är avgörande för att skapa en robust region och för tillväxt och utveckling. Väl fungerande transporter för personer och gods och en högkvalitativ IT-infrastruktur är en förutsättning för fortsatt välstånd i Västra Götaland. Trots en tredubbling av investeringarna i infrastruktur och kollektivtrafik sedan Västra Götalandsregionen bildades har tillgången till kommunikation brister. Flera länkar saknas i vad som kan betecknas som grundläggande transportinfrastruktur i en storstadsregion och omfattas inte av det "Västsvenska paket" som nu genomförs. Effekterna är betydande. Regionens potential att bidra till svensk och europeisk tillväxt och utveckling tas inte tillvara. Transport och IT-infrastrukturen har därmed inte heller förutsättningar att bidra fullt ut till målet om hållbar utveckling, varken i ekonomiska, sociala eller i miljömässiga termer. Fortsatta investeringar behövs.

Utvecklingen av ett mer hållbart transportsystem (ekonomiskt, socialt och miljömässigt) är dessutom en profilfråga för Västra Götaland. Kopplingarna till andra delar i strategin är många. Det gäller t.ex. ambitionen att utveckla Västra Götaland som testarena för hållbara transportlösningar. (se del 1), det gäller behovet av gemensamma regionala framtidsbilder och det berör normer och värderingar (se del 3). Målet är att invånarna i alla delar av Västra Götaland ska bli allt mer nöjda med sin tillgång till kommunikation i olika former.

Frågor vi prioriterar:

1. Investera i transportinfrastruktur för personer och gods
2. Bygga ut en kollektivtrafik som tar nya marknadsandelar och minskar klimatpåverkan
3. Bidra till en IT-infrastruktur med hög kvalitet för alla och som främjar hållbarhet
4. Utveckla regionala framtidsbilder som stödjer hållbar utveckling i Västra Götaland

2.3.1 Investera i transportinfrastruktur för personer och gods

För att binda samman huvudorter i lokala arbetsmarknadsregioner krävs snabba och moderna järnvägsförbindelser. Sträckan Borås - Göteborg Landvetter Airport - Göteborg behöver byggas och sträckan Skövde - Göteborg har betydande kapacitetsproblem. Tillgängligheten till större och närliggande arbetsmarknader som Halmstad, Jönköping, Örebro, Karlstad och Halden behöver förbättras. Andra särskilt angelägna frågor är utbyggnad av E 20, nya slussar för Vänersjöfarten i Trollhättan, samt anslutande väg- och järnvägsförbindelser till Göteborgs Hamn. Ett förverkligande av en snabb järnvägsförbindelse Oslo - Göteborg - Malmö/Köpenhamn (totalt 7,5 miljoner invånare) är ett europeiskt projekt med avgörande långsiktig betydelse för ekonomisk tillväxt och för hållbar utveckling.

I alla bedömningar av Västsveriges internationella attraktivitet och konkurrenskraft drar ett begränsat utbud av destinationer på flygsidan ner bedömningen. Ökat samarbete för att förbättra tillgången behövs samtidigt som vi arbetar aktivt för att göra flyget mer hållbart,

också globalt. Att förutsättningarna för Göteborgs hamn fortsätter vara starka är viktigt. Göteborgs hamn är Nordisk hub för transoceaniska direktlinjer. Ett mer effektivt och hållbart utnyttjande av infrastrukturen krävs. En utvecklad infrastruktur i gränssytan mellan olika transportslag behövs, men framförallt en bättre samordning, organisering, och utveckling av nya attraktiva tjänster för dessa gränssnitt. Fördelarna med olika trafikslag ska tas tillvara. Kombinerade transporter och resor underlättas bl.a. genom satsningar på terminaler.

Målet är utbyggnad av en infrastruktur som bidrar till en fortsatt vidgning av de lokala arbetsmarknaderna i Västra Götaland och som ger förutsättningar för effektiva och hållbara person- och godstransporter. Det gäller lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Processer och aktiviteter drivs inom de etablerade samverkansformer och reglerade processer som utvecklats för planering av transportinfrastruktur det senaste decenniet. Frågorna om flyg, hamnar och gränssytan mellan olika transportslag bör vara en del av dessa processer. För att minska klimatpåverkan från transporter ska klimatsmarta alternativ prioriteras. Ett stort antal aktörer deltar. För Västra Götaland har Beredningen för Hållbar Utveckling ansvar för att driva arbetet framåt. Ett gemensamt forum för hållbara transporter på ledningsnivå med internationella aktörer bör initieras.

2.3.2 Bygga ut en kollektivtrafik som tar nya marknadsandelar och minskar klimatpåverkan

En väl fungerande kollektivtrafik är en förutsättning för en attraktiv storstadsregion. Resandet med kollektivtrafik har ökat mycket snabbt i Västra Götaland under 2000-talet. Den gemensamma ambitionen i Västra Götaland är tydlig. Utbyggnaden ska fortsätta och marknadsandelarna öka. Den strategiska inriktningen är att möta behoven där efterfrågan är störst. I stadstrafik och i det nät som knyter samman lokala arbetsmarknader i Västsverige finns stor potential att ta nya marknadsandelar. Samtidigt ska en grundläggande nivå för lokala resor garanteras i hela regionen. Till det kommer ett behov av att ge alla möjlighet att ta sig till viktiga platser för handel, kultur, nöjen etc.. Beslutet att införa trängselskatt i Göteborg 2013 bidrar till mindre trängsel och en ökad andel kollektivtrafikresenärer.

Konkreta mål har beslutats. En tredjedel invånarnas resor ska 2025 göras med kollektivtrafik (Göteborgsregionen 40 procent). Nio av tio invånare (kvinnor/män) ska vara nöjda med sin senaste resa med kollektivtrafiken år 2020. Minst 90 procent av persontransportarbetet ska utföras med fossilfri energi samma år och kollektivtrafiken ska använda 25 procent mindre energi per personkilometer jämfört med 2010. Kollektivtrafiken är en central resurs och ett skyltfönster inom ramen för ambitionerna i Västra Götaland att vara testarena för hållbara transportlösningar. Nya trafiklösningar, ny teknik, nya tjänster kring resan m.m. provas ständigt. Nya samarbetsformer behövs för att bättre koppla forskning och praktik. Än mer långsiktiga visioner/mål för en attraktiv och hållbar kollektivtrafik behöver tas fram. BHU är central aktör för att driva denna typ av strategiska frågor. Kollektivtrafiknämnden i Västra Götaland har ansvar för kollektivtrafiken. VGR och kommunerna har samråd i kollektivtrafikråd.

2.3.3 Bidra till en IT-infrastruktur med hög kvalitet för alla och som främjar hållbarhet

Bredband och IT-tjänster är en integrerad del av all verksamhet. Tillgång till IT med hög kvalitet är en förutsättning för att invånare och företag ska kunna verka i regionen. Ett omfattande arbete har genomförts för att stärka tillgången till bredband i s.k. bristområden

(regional bredbandsstrategi). För år 2020 är målet att nio av tio hushåll och företag ska ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s vid nedladdning. IT:s roll för samhällsutvecklingen är central. Processer och aktiviteter ska drivas brett för att användningen av IT ska bidra till ett mer hållbart samhälle – ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Fokus ska ligga på invånarnas möjligheter att leva ett bra liv med koppling till offentliga tjänster, boende, arbetsliv etc. Etablerade samverkansformer och reglerade processer för arbetet med den digitala agendan finns (BHU).

2.3.4 Utveckla regionala framtidsbilder som stödjer hållbar utveckling i Västra Götaland

Utvecklingen av en långsiktigt hållbar region förutsätter gemensamma regionala framtidsbilder. För Västra Götaland saknas sådana bilder i dag. Sambandet mellan investeringar i fastigheter och möjligheten till god kollektivtrafikförsörjning är ett av flera områden som behöver ökad uppmärksamhet. Målet är att skapa en tydligare och mer gemensam bild av hur Västra Götaland ska utvecklas långsiktigt när det gäller arbete, boende, utbildning, vård och omsorg, handel, kultur och andra tjänster. En bild som efterhand får genomslag i lokal, regional och nationell planering. I denna process och dialog är det angeläget att kvinnor och män utifrån sina önskemål och behov har möjlighet att bidra med kunskap och erfarenheter. Städer och regioner i hela världen brottas med betydande sociala, ekologiska och ekonomiska utmaningar. Uppbyggnaden av ett internationellt centrum för kunskap och praktik inom området Hållbar Stadsutveckling pågår. Central aktör är BHU, kommuner och kommunalförbund, länsstyrelsen i Västra Götaland, universitet och högskolor m.fl..

3 EN REGION DÄR VI TAR GLOBALT ANSVAR

En region där vi tar globalt ansvar handlar om att öka takten i omställningen till ett hållbart samhälle på områden som också mer tydligt berör utvecklingen i andra delar av världen. När vi gör det stärker vi också vår konkurrenskraft och förutsättningarna för långsiktig tillväxt och utveckling. Arbetet för att nå de ambitiösa klimatmålen för Västra Götaland är framgångsrikt men behöver breddas och intensifieras. Stora förändringar kommer att krävas både på individ- och samhällsnivå. De klimatpåverkande utsläppen behöver minskas från ca åtta till ett ton per individ och år, på sikt.

Ökat fokus krävs på resurseffektivitet, på att inköp- och upphandling driver hållbar utveckling och innovation, och på att sprida kunskaper om de insatser som görs. Det senare för att bidra till en förändring av normer i samhället i mer hållbar riktning. Ledarskapet från den offentliga sektorn kan bli tydligare och bättre stödja hållbar utveckling; ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Målet är en utfasning av alla fossila bränslen i Västra Götaland till år 2030. Det antogs i oktober 2009 av en bred samling aktörer från alla delar av samhället. 2020 ska fyra av tio invånare vara medvetna om att målet finns, två av tio ska bedöma att detta påverkar deras sätt att agera.

3.1 Ett resurseffektivt samhälle utan klimatpåverkan

För att Västra Götaland ska vara en resurseffektiv fossiloberoende ekonomi år 2030 måste samhällets infrastruktur ge förutsättningar för detta, teknikutveckling och investeringar måste drivas i tillräcklig takt, samverkansmöjligheter måste utnyttjas och värderingar och normer i samhället måste tydligare än i dag stödja hållbar utveckling. Här fokuseras ett antal områden som ska bidra till att öka takten i omställningen till ett mer resurseffektivt klimatsmart samhälle. I andra delar av strategin genomförs åtgärder för en utvecklad kollektivtrafik och ett mer hållbart transportsystem etc. (1.3, 2.2, 2.3) och för hållbar konsumtion (3.2). Västra Götaland ska vara en testarena för resurseffektiva lösningar, affärsdriven miljöutveckling ska drivas aktivt, integrationen mellan land stad ska stärkas för ett mer hållbart kretslopp och i fler frågor ska vi gå från test till fullskaligt genomförande. Målet är att invånarna i Västra Götaland senast 2030 lever i en region utan fossila bränslen.

Frågor vi prioriterar:

1. Arbeta för att offentlig sektor går före och inför resurseffektiva hållbara lösningar
2. Använda affärsdriven miljöutveckling på områden med stor miljöpotential
3. Utveckla Västra Götaland till en modell för ett hållbart kretslopp mellan stad och land
4. Genomföra fler breda överenskommelser för hållbar utveckling i Västra Götaland

3.1.1 Arbeta för att offentlig sektor går före och inför resurseffektiva hållbara lösningar

Betydelsen av att skapa testarenor och demomiljöer betonas genom hela denna strategi. Offentliga myndigheter har ett särskilt ansvar för och förutsättningar att gå före och utveckla och implementera framtidens resurseffektiva och hållbara lösningar, i egna och i offentligt finansierade verksamheter. Processer och aktiviteter ska drivas som främjar ett fortsatt intensivt arbete med resurseffektivitet för hållbar utveckling och minskad klimatpåverkan vid myndigheter och i offentligt finansierade verksamheter. Frågorna kan handla om allt ifrån

hur arbetet organiseras till hur offentligt finansierad service erbjuds. En minskning av transportarbetet för ett mer klimatsmart samhälle kan stå i centrum både när det gäller personal och tjänster. Offentliga aktörer i Västra Götaland ska vara föredöme för hållbar utveckling och resurseffektivitet. Utvecklingsresurser ska användas för att stimulera förändringsarbetet. Formerna för samverkan mellan berörda aktörer behöver stöd för att utvecklas. Aktiviteter som utvärderar och följer pågående "försöksverksamhet" ska stödjas. Aktiviteter som marknadsför lösningar och affärsmöjligheter internationellt ska genomföras. Centrala aktörer är kommunala, regionala och statliga organisationer och myndigheter.

3.1.2 Använda affärsdriven miljöutveckling på områden med miljöpotential

Affärsdriven miljöutveckling innebär att affärsutveckling av teknik/produkter och avsättning lokalt och globalt kommer i första hand när frågor med stor miljöpotential väl identifierats. Metoden har provats och använts med goda resultat i Västra Götaland under ett antal år. Målet är att skapa en stark inhemsk miljöteknikmarknad som har globala ambitioner. En process ska drivas som leder till utveckling av ett system som fångar upp och främjar utvecklingen av idéer till kommersiella lösningar, produkter eller tjänster och till att affärsmöjligheter paketeras och kommuniceras. Kopplingen till andra delar i strategin är tydlig men det finns ett betydande värde i att som här ta miljön i sig som utgångspunkt för de satsningar som görs. Genomförande av aktiviteter och projekt ska ske samordnat när det är möjligt. Centrala aktörer för att driva frågan är Västra Götalandsregionen, kommuner/kommunalförbund/Business Region Göteborg och Science Parks.

3.1.3 Utveckla Västra Götaland till en modell för ett hållbart kretslopp mellan stad och land

Stadens behov av energi- och materialförsörjning och livsmedel, och staden som producent av stora mängder avfall, ger självklara, numer ofta förbisedda, kopplingar till intilliggande landsbygd. Hur samspelet mellan stad och land fungerar är viktigt både för att nå en hållbar stadsutveckling och för en levande och hållbar landsbygd. Västra Götaland har med sin karaktär av ett Sverige i miniatyr, möjlighet att vara modell för ett väl fungerande samspel mellan stad och land, i Sverige och i Europa. Målet är att stärka kretsloppen och bidra till biologisk mångfald. Förutsättningarna för en hållbar landsbygdsutveckling ska vara starka. Fokus ligger på fortsatt utveckling av lokala och närproducerade livsmedel, utveckling av strategier för produktion och avsättning av biomassa och på att få en kretsloppsriktad avfallshantering. Arbetet tar sin utgångspunkt i relationen stad/land. En plattform som samordnar och driver frågan med denna inriktning bildas. Centrala aktörer är kommunalförbunden, länsstyrelsen i Västra Götalands län, landsbygdens organisationer, Västra Götalandsregionen, företagens organisationer.

3.1.4 Genomföra fler breda överenskommelser för hållbar utveckling i Västra Götaland

Ett stort antal utvecklingsarbeten för hållbar utveckling pågår i Västra Götaland. När tekniken är mogen, metoderna utvecklats och demoprojekten fungerar är den avgörande frågan att omsätta kunskaperna i större skala. Genom samarbete mellan offentliga aktörer sparas resurser i form av tid och pengar och samhällsutvecklingen påverkas mer. Ett exempel på arbetsmetoden är den process som drivits mellan kommunerna och Västra Götalandsregionen kallad Smart energi. Målet är att före år 2020 ha nått överenskommelser när det gäller inköp och hantering för ytterligare tre frågor inom områden med betydelse för att

bidra till att de övergripande målen om energieffektivitet, transporteffektivitet och resurshushållning nås. BHU är en central aktör för att se till att frågor initieras och drivs. Övriga offentliga och offentligt finansierade verksamheter är viktiga i genomförandet.

3.2 Hållbar konsumtion som driver ansvar, utveckling och innovationer

Kunskapen om betydelsen av vanor och hur de påverkas av rådande normer och värderingar i samhället har ökat under senare år. För att utveckla ett mer hållbart samhälle räcker det inte med ett samhällsbygge – en infrastruktur – som ger förutsättningar för hållbar utveckling eller nya tekniska lösningar. Värderingar och normer måste stödja hållbara vanor och en mer hållbar konsumtion. Dessutom behövs en kraftfull satsning på att utveckla en mer aktiv gemensam arena för hållbara och innovativa inköpsbeslut. Här finns en tydlig möjlighet för den lokala och regionala nivån att mer konkret visa ansvar för och i någon mån direkt påverka utvecklingen i ett större perspektiv. Målet är att allt fler invånare tar hänsyn till hur deras konsumtion påverkar sociala och miljömässiga förhållanden lokalt och globalt.

Frågor vi prioriterar:

1. Driva frågan om resurseffektiv konsumtion och kommunicera hållbara värderingar
2. Samverka kring inköp som driver hållbar utveckling, innovation och lokal utveckling

3.2.1 Driva frågan om resurseffektiv konsumtion och kommunicera hållbara värderingar

Det är inte vad vi säger utan hur vi gör som avgör vilka värderingar och normer som råder i samhället. En omställning till ett mer hållbart samhälle i ekonomiska, miljömässiga och sociala termer förutsätter att värderingar och vanor förändras i hållbar riktning. Att arbeta medvetet med denna typ av frågor kräver en process där representanter för alla delar i samhället medverkar, att arbetet vilar på god vetenskaplig grund, och ett starkt politiskt engagemang. Målet är att en ökad andel invånare ger uttryck för hållbara värderingar som bidrar till mer hållbar, resurseffektiv, konsumtion mot år 2020. En central del i arbetet handlar om att stimulera och sprida nya affärsmodeller för mer resurssnål konsumtion och för slutna materialcykler. En annan utgångspunkt är det engagerade arbetet för hållbar utveckling som bedrivs av många aktörer i Västra Götaland. Centrala aktörer är företag och företagens organisationer, kommuner, region, universitet och högskolor, näringslivet, fackliga och frivilligorganisationer.

3.2.2 Samverka kring inköp som driver hållbar utveckling, innovation och lokal utveckling

Inköpens betydelse för att driva utvecklingen framåt betonas på flera ställen i denna strategi. Inköp som stödjer hållbar utveckling, innovation och lokal utveckling är dock ingen självklarhet. Särskilda processer med egna resurser behövs för att utveckla både den inriktning och samverkan som är nödvändig. Ledningsnivån i berörda offentliga organisationer måste vara engagerade. Det finns ett stort intresse för och uppenbar nytta med samverkan när det gäller kunskapsuppbyggnad på inköpsnivå mellan offentliga och mellan offentliga och privata organisationer. Målet är att fyra av tio invånare i Västra Götaland år 2020 vara medvetna om det ansvar kommuner, region och statliga myndigheter i Västra Götaland tar vid inköpsbeslut och i andra relationer med omvärlden. År 2020 ska det också finnas etablerade system för att följa hur vi i Västra Götaland hanterar våra inköp i ett hållbarhets- och innovationsperspektiv.

Processer och aktiviteter ska drivas som ger en ökad samverkan och kunskapsutveckling inom området, som skapar förutsättningar för mer innovativ och hållbar upphandling i myndigheter och vid offentligt finansierade verksamheter, som gör det möjligt att följa hur inköpsverksamheten fungerar i Västra Götaland i ett globalt perspektiv och som bidrar till att vi i Västra Götaland löpande kan följa och påverka utvecklingen av de förutsättningar som gäller för inköp i ett svenskt, europeiskt och globalt perspektiv. Samverkan bör sökas med organisationer och föreningar som driver frågorna och med den nationella nivån i Sverige. En central aktör är föreningen CSR Västsverige som tidigare initierat liknande processer för ett antal stora privata och offentliga aktörer och som bland sina medlemmar har små och stora företag, myndigheter, ideella och offentliga verksamheter. Kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen förutsätts medverka aktivt i arbetet.

4 EN REGION SOM SYNS OCH ENGAGERAR

En region som syns och engagerar utgör en fortsatt satsning på att stärka och profilera Västra Götaland som ett attraktivt område präglad av ett livaktigt kulturliv, av möten, evenemang och nyskapande. Men också på att utveckla arbetet med att göra Västra Götaland till en attraktiv region för investeringar, en region som berör, som aktivt är med och påverkar framtidens utveckling. Sveriges bredaste kulturarbete ska nå fler och bredare grupper, ungdomar och spetsig ungdomskultur fokuseras. En omfattande evenemangsverksamhet ska ha starka förutsättningar och besöksnäringen utvecklas. Satsningar behövs för att öka vår synlighet i omvärlden och vår påverkan på framtidens utveckling i ett globalt perspektiv. Målet är att en ökad andel invånare i alla delar av Västra Götaland upplever att de bor i en attraktiv region.

4.1 En ledande kulturregion och ett rikt kulturliv med fokus på delaktighet, barn och unga

Ett gott liv – för individen och för samhället som helhet – förutsätter tillgång till kultur. Kultur är ett av Västra Götalandsregionens fem prioriterade politikområden. Två tendenser är tydliga i samhällets utveckling: kultur upptar en allt större del av människors vardag, och den blir allt viktigare för den sociala hållbarheten. Kulturen är också en viktig del av besöksnäringen. En central uppgift för kulturpolitiken är att stärka demokrati och socialt kapital genom att bidra till dialog och möten mellan människor i samhället. Ett rikt kulturliv bidrar till en tillväxt för alla, gynnar nyskapande och stärker relationerna till andra regioner i och utanför EU.

Utifrån den samhällsanalys som ligger till grund för denna strategi är det tydligt att kulturen, i dess bredaste bemärkelse, kan bidra med lösningar för några av de stora utmaningarna för framtiden i Västra Götaland. Det gäller attraktivitet, särskilt för barn och unga, det gäller integration och det gäller delaktighet och framtidstro i alla delar av regionen. Insatserna måste, för att ge effekt, ta sin utgångspunkt i de samlade satsningarna på kultur och samverka med det som sker i samhället i övrigt. Kulturens betydelse för ekonomisk tillväxt beskrivs i tidigare delar av strategin. Målet är att invånarna generellt och ungdomar speciellt, i alla kommuner i Västra Götaland, engagerar sig, och deltar än mer aktivt i samhällslivet.

Frågor vi prioriterar:

1. Främja en aktiv och nyskapande kulturregion för alla i hela Västra Götaland
2. Utveckla Västra Götaland som en plats där unga möts och främja spetsig ungdomskultur

4.1.1 Främja en aktiv och nyskapande kulturregion för alla i hela Västra Götaland

Kulturlivet i Västra Götaland är erkänt starkt och brokigt i positiv bemärkelse. Betydelsen för attraktivitet är stor och kulturen bidrar till att människor vill bo i Västra Götaland. Ny teknik förstärker trenden att en och samma individ är både konsument och producent av kultur. Det skapar nya förutsättningar för ett livaktigt samhälle. En betydande del av kulturens finansiering fördelas samtidigt till områden som haft svårt att bredda sin publik. Flera projekt har visat att det går att ändra på det. Kulturen behöver mer än i dag bidra som en kraft för attraktivitet, delaktighet och samhällsutveckling i varje kommun i Västra Götaland. Arbetet måste ske i samverkan med föreningsliv, skola, folkbildning, högskolor och universitet och arbetsliv. Målet är att invånarna i alla delar av Västra Götaland ökar sitt deltagande i samhällslivet i stort, inte minst i förenings- och kulturliv, och att de själva menar att de har

goda förutsättningar för detta där de bor. Fokus ligger på en breddning av användning och deltagande i kulturlivet och på att finna verktyg som gör det möjligt att ytterligare stärka vardagsengagemanget i varje kommun i Västra Götaland. Arbetet med kultur bedrivs i nära samarbete mellan kommuner och region, i ett planeringssystem där också nationella resurser ingår. Nationella resurser fördelas delvis efter lokala och regionala prioriteringar. Tydligare fokus på delaktighet kan ge betydande effekter. En rad centrala aktörer räknas upp i texten. Kommuner och Västra Götalandsregionen har ett särskilt ansvar att agera.

4.1.2 Utveckla Västra Götaland som en plats där unga möts och främja spetsig ungdomskultur

De samlade förutsättningarna och aktiviteterna för att ge barn- och ungdom möjligheter till ett bra liv och till att utvecklas är starka i Västra Götaland. Det gäller mötesplatser, kultur, evenemang, aktiviteter, i ett brett perspektiv. Ett ökat och mer samlat fokus på unga och på att medverka till interkulturella utbyten i all evenemangs-, kultur- och besöksverksamhet är samtidigt en avgörande fråga för framtiden. En region som inte anses vara intressant för unga människor är, i en allt mer global värld, snart en ointressant region i ett betydligt bredare perspektiv. Målet är att en växande andel unga säger sig vilja bo i "Västra Götaland" som vuxna. Processer och aktiviteter ska drivas som samlar och utvecklar insatser i en riktning som främjar barns och ungdomars utvecklingsmöjligheter, brett och spetsigt, i hela Västra Götaland. Västra Götaland skall utveckla sina många arenor för kulturevenemang och göra dem mer kända och attraktiva. Västra Götaland skall också stärka sin redan ledande position när det gäller musik, film, design och mode. Centrala aktörer är kommuner, Västra Götalandsregionen, föreningar, evenemangsföretag etc..

4.2 **Ökat utbyte med och påverkan på omvärlden**

Kunskapen om och synen på Västra Götaland och dess delar blir en allt viktigare fråga när betydelsen av attraktivitet ökar. Mötesindustri och evenemang är centrala områden, inte minst för en fortsatt utveckling av de delar av tjänstesektorn som skapar ingångsjobb åt många unga i dag. Samordning och utveckling av marknadsföring av regionens delar är en annan central fråga liksom insatser för etablering av företag. Målet är att öka kunskapen om och uppskattningen av Västra Götaland och dess delar i regionen och utanför. Allt fler ska välja att tillbringa en ökad del av den tid de själva disponerar över i Västra Götaland.

Frågor vi prioriterar:

1. Öka närvaro och påverkan på EU och internationellt
2. Satsa på internationell mötesindustri och på att etablera fler evenemang
3. Stärka besöksnäringens utvecklingsförutsättningar
4. Driva offensiva insatser för att etablera arbetsplatser i Västra Götaland

4.2.1 Öka närvaro och påverkan på EU och internationellt

Att världen hänger samman i politiskt och ekonomiskt hänseende innebär att Västra Götaland allt mer påverkas av händelser, trender och beslut i andra delar av världen. Minst sex av tio frågor på en regional eller lokal fullmäktigeagenda har koppling till beslut på EU-nivå. Vision Västra Götaland konstaterar att Västra Götaland ska ha en stark internationell position, utveckla allianser och partnerskap för att få gehör för de regionala intressena i det europeiska samarbetet och delta i samarbete på den globala arenan. Ökade satsningar

behövs för att öka vår synlighet i omvärlden och vår påverkan på framtidens utveckling i ett globalt perspektiv. Särskilt prioriterat är att utveckla samverkan och samarbetet med "Bryssel" och "Stockholm". Målet är att det ökade engagemanget för och vår påverkan på internationella frågor för hållbar samhällsutveckling ska vara synligt och påvisbart.

Processer och aktiviteter ska drivas som bidrar till en gemensam utveckling av relationer till prioriterade länder och världsdelar. Region, kommuner, näringsliv och universitet ska utveckla ett nära informationsutbyte om internationella kontakter och öka samarbetet för att stärka dessa kontakter. En gemensam agenda bör slås fast i dialog med lärosäten, näringslivs- och fackliga och andra organisationer i Västra Götaland och drivas gentemot EU och svenska staten. Exempel på viktiga områden är framväxten av "åttamiljonersstaden" från Oslo till Öresund, behovet att minska legala och mentala gränshinder mot Norge och att stärka transportinfrastruktur och kollektivtrafik samt att dra nytta av läget i skärningspunkten mellan "makroregionerna" Nordsjön och Östersjön. Fortsatta satsningar ska ske för att öka kunskapen om svensk och europeisk politik hos medborgarna i Västra Götaland.

4.2.2 Satsa på internationell mötesindustri och på att etablera fler evenemang

Mötesindustri och evenemangsverksamhet har stor utvecklingspotential och bidrar samtidigt till att stärka bilden av Västra Götaland som en attraktiv region. Göteborg har en nationell och internationell status som plats för större evenemang. Mötesindustrin har förutsättningar att bli en framgångsfaktor i hela regionen genom att den bygger på lokala förutsättningar i form av exempelvis högskolor och kunskapsintensiv verksamhet. Målet är att Västra Götaland år 2020 har en väl etablerad och genomförd evenemangs- och mötesstrategi där företag och offentliga aktörer agerar aktivt i samverkan för att bjuda in och lokalisera evenemang, möten, kongresser och konferenser till Västra Götaland. Det ger oss i Västra Götaland förutsättningar att bidra till och själva nå det nationella målet om en dubblerad omsättning i besöksnäringen till år 2020. Centrala aktörer är kommuner och Västra Götalandsregionen, universitet/högskolor, samt organisationer som driver evenemang och utvecklar evenemangsverksamhet som Gbg& Co, Svenska mässan, Convention Bureauer etc.

4.2.3 Stärka besöksnäringens utvecklingsförutsättningar

Besöksnäringen växer snabbt och står för en allt större andel av ekonomin i Västra Götaland, Sverige och Europa. I återkommande svenska undersökningar är Göteborg och Västkusten den destination flest vill besöka. Att hela potentialen i besöksnäringen kan utnyttjas bättre i framtiden är inte bara en angelägenhet för Västra Götaland utan också för Sverige och Europa. En fortsatt samordnad satsning på produkt- och destinationsutveckling, tillgänglighet och marknadsföring behövs. Arbetet ska ske tvärssektoriellt och tydliga roller mellan offentliga och privata aktörer definieras. Målet är att Västra Götaland år 2020 är Skandinavien mest besökta, uppskattade och inkomstbringande besöksregion och att Göteborg, Väst-kusten, Vänern etc. samlat har en starkare position som internationellt känd destination. Processer som driver utveckling av fler samlade exportmogna produkter är en förutsättning. Centrala aktörer är "turistföretag", kommuner, Västra Götalandsregionen, turistråd etc.

4.2.4 Driva offensiva insatser för att etablera arbetsplatser i Västra Götaland

Näringslivet i Västra Götaland är i mycket hög grad internationellt orienterat och regionen är ett centrum för internationell industri, handel och logistik. Bara i Göteborgsregionen finns över 2300 utlandsägda företag. Vi ser en tilltagande globalisering framför oss där konkurrens om kompetens, kapital, teknik och jobb hårdnar. För territoriet Västra Götaland blir det därför allt viktigare att attrahera investeringar från Sverige och från utlandet och att synas på den globala kartan. Ambitionen är att vår region har positionerats som en av Europas mest spännande tillväxtregioner och ett skyltfönster för hur hållbar tillväxt skapas i praktiken. Målet är att attrahera strategiska investeringar inom främst FoU eller identifierade luckor i för regionen viktiga värdekedjor. Fram till 2020 skall vi öka de samlade satsningarna i Västra Götaland på att attrahera utländska investeringar och utveckla nya och samordnade samverkansprocesser inom prioriterade kluster. Centrala aktörer är kommuner/kommunalförbund/Business Region Göteborg, Västra Götalandsregionen, Universitet och högskolor, företagsorganisationer.

Litteratur

- Algehed, Egels-Zandén, Ekberg, Johansson, Solér (2012): *New Leadership – How can Consumers, Companies and Policymakers join forces towards a Low Carbon Economy?* www.locareproject.eu
- Algehed, Winnes (2010): Miljökultur: Vad vet forskarna om kulturens och tjänsternas miljöpåverkan, *SP Rapport 2010:62*
- Annoni, Kozovska (2010): *EU Regional Competitiveness Index RCI 2010*
- Antoni, R (2010): Attraktiva städer, I "En region blir till, Västra Götalandsregionen 1999-2008, SOM Institutet, red Nilsson, L.
- BAK Basel Economics, (2008): Västsverige/Göteborg: Quality of Life as a Location Factor for Highly Qualified People, *Rapport Tillväxt och Utveckling 2008:6*
- BAK Basel Economics (2010) Lasting competitiveness – global trends and their impact on European regions. Se *Storstadsregioner i framtiden* (www.vgregion.se)
- BAK Basel Economics (2010), International Benchmarking Report - 2010
- BAK Basel Economics (2012) Migration: *Attractiveness, Openness, Integration. An International Benchmarking for Västra Götaland.* (Tillväxt/Utveckling 2012:1)
- Bok (2011): *The Politics of Happiness – What Governments Can Learn From the New Research on Well-Being*
- Braunerhjelm & Karlsson (2011): Steven Klepper: Recipient of the 2011 Global Award for Entrepreneurship Research
- Centre for International Competitiveness (2008): www.cforic.org/index.php, The World Knowledge Competitiveness Index
- Clark, Diener, Geporgellis, Lucas (2008): Adaption to Life Events www.voxeu.org
- EU-kommissionen (2010): *Europa 2020, En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla*
- Ernstson, Fransson, Lorentzon (2011): Vision Västra Götaland – Det goda livet, Occasional Papers 2011:1, Göteborgs Universitet, CRA.
- Florida (2000): *The Economic Geography of Talent*
- Florida (2002): *The Rise of the Creative Class*
- Florida (2005): *Cities and the Creative Class*
- Florida (2006): *The Flight of the Creative Class: The New Global Competition for Talent*
- Florida (2009) *Who's Your City?* (international edition): How the Creative Economy Is Making Where You Live the Most Important Decision of Your Life
- Frey (2008): *Happiness – A revolution in Economics*
- Gilovich, Van Boven (2003): "To do or to have: That is the question" *Journal of Personality and Social Psychology* 2003, Vol. 85, No. 6, 1193–1202
- Glaeser (2011) *The Triumph of The City*
- Howell (2009): "Buying Experiences, Not Possessions, Leads To Greater Happiness" *Science Daily* 2009
- Jacobs (1961): *The Death and Life of Great American Cities*, New York
- Jacobs (1984): *Cities and the Wealth of Nation*, New York
- Johansson, Strömquist (2005): *Västsverige och den Nya Ekonomiska Geografin*

- Klepper (2011): Nano-economics, spinoffs, and the wealth of regions, *Small Bus Econ* (2011) 37:141–154
- Köcher, Raffelhüschen (2011): *Glüksatlas Deutschland 2011*
- Layard (2005): *Happiness - Lessons from a New Science*
- Nilsson Å(2011): *Kulturvanor i Sverige, 1987–2010, [SOM-rapport nr 2011:23]*.
- Nilsson Å (2011): *Scenkonst i Västsverige 1995–2010 [SOM-rapport nr 2011:24]*
- Nilsson L (red) (2010): *En region blir till, Västra Götalandsregionen 1998-2008, SOM-institutet*
- Nilsson, Johansson (red) (2009): *Att bygga, Att bo, Att leva – En bok om Västra Götaland, SOM-institutet*
- Näringsdepartementet (2007): *En nationell strategi för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013, N7037*
- Näringsdepartementet (2012): *Den nationella innovationsstrategin, N2012.27*
- OECD (2009) *Regions Matter - Economic Recovery, Innovation and sustainable Growth*
- OECD (2009): *How Regions Grow - trends and analysis*
- OECD (2010): *Factbook 2010: Economic, Environmental and Social Statistics*
- OECD (2011): *How's Life?: Measuring well-being, OECD Publishing*
- Powdthavee (2010): *The Happiness Equation*
- Putnam R (2000): *Bowling alone – The Collapse and Revival of American Community*
- Smith (2011): *The New North – The World in 2050*
- SOM Institutet *Vision Västra Götaland (Som Rapport nr 2011:1)*
- SOU 2010:88* (2011) *Vägen till arbete, Bilaga 1-4 Långtidsutredningen*
- Spreitcher, Porath (2012) *Creating Sustainable Performance, Harvard Business Review Jan/Feb 2012.*
- Statens folkhälsoinstitut (2012): *Folkhälsoenkäten "Hälsa på lika villkor"*
- Tillväxtanalys (2011): *Statistik 2011:04 – Nyföretagandet i Sverige 2010*
- Tillväxtanalys (2011): *Regional Tillväxt 2011 – en rapport om tillstånd och utveckling i Sveriges FA-regioner, Rapport 2011:07*
- Västra Götalandsregionen - www.vgregion.se/regionutveckling/utvarderingsserie.
- Västra Götalandsregionen (2000): *Strategi för miljöarbetet i Västra Götaland, Regionfullmäktige § 286/2000*
- Västra Götalandsregionen (2001): *Hållbar tillväxt i Västra Götaland, Tillväxtens tre dimensioner - Regional politik för hållbar tillväxt*
- Västra Götalandsregionen (2003): *Hållbar tillväxt i Västra Götaland, Stora utmaningar för en hållbar framtid*
- Västra Götalandsregionen (2003): *Hållbar tillväxt i Västra Götaland, Underlag för Tillväxtprogram och Regionala Utvecklingsstrategi*
- Västra Götalandsregionen (2005): *Vision Västra Götaland, Det Godal Livet*
- Västra Götalandsregionen (2007): *Hållbar utveckling i Västra Götaland. Utveckling – Utvecklingsarbete - Framtid*
- Västra Götalandsregionen (2012): *Regionalt trafikförsörjningsprogram för Västra Götaland*
- Västra Götalandsregionen (2007): *Regional plan för Socialfonden i Västsverige 2007 – 2013 (www.vgregion.se)*

Västra Götalandsregionen (2009): Klimatstrategi för Västra Götaland. Smart energi. Hur vi tillsammans skapar hållbar tillväxt.

Västra Götalandsregionen (2011): Befolkningsprognos Västra Götaland 2010-2020, *Fakta & Analys 2011:1*

Västra Götalandsregionen (2011): *"Ett konkurrenskraftigt Västra Götaland"*

Västra Götalandsregionen (2011): *Fakta Västra Götaland 2011*, www.vgregion.se

Västra Götalandsregionen (2012) Utbildnings- och arbetsmarknadsprognos, *Rapport Tillväxt och Utveckling 2011:4*

Västra Götalandsregionen (2012): Högutbildades flyttströmmar till och från Göteborgs arbetsmarknadsregion, *Fakta & Analys 2012:1*

Västra Götalandsregionen (2012): Regionrapport 2012, Utveckling – Utvecklingsarbete – Framtid, Nya utmaningar för Västra Götaland, *Rapport Tillväxt och Utveckling 2012:3*

Västra Götalandsregionen (2012) *EN MÖTESPLATS I VÄRLDEN Kulturstrategi för Västra Götaland 2012–*

Västra Götalandsregionen (2012): *Västra Götalands kulturplan 2013–2015*

Västsvenska Industri och Handelskammaren (2010) *Fokus Attityd 2010, Framtidstro och attityder bland Västsvenska gymnasieungdomar*, 2010:9

Västsvenska Industri och Handelskammaren, <http://www.handelskammaren.net/sv/Politisk-Paverkan/100listan/>

Västsvenska Industri och Handelskammaren (2012) *Fokus Attityd 2010, Framtidstro och attityder bland Västsvenska gymnasieungdomar*, 2012:4

Visionspanel Västra Götaland (2008): Visionspanelens slutrapport - www.vgregion.se/vision

Wilkinson/Pickett (2009): *The Spirit Level, Why More Equal Societies Almost Always Do Better*

Yale (2012): Environmental Protection Index 2012 (<http://epi.yale.edu>)

APPENDIX – MÅL OCH INDIKATORER

De mål som har koppling till invånarnas attityder och på hur de upplever utvecklingsförutsättningarna i Västra Götaland mäts genom s.k. medborgarenkäter. En första mätningen genomförs 2013 i samverkan med SOM-institutet vid Göteborgs Universitet.

ÖVERGRIPANDE MÅL OCH MÅL FÖR STRATEGINS FYRA DELAR OCH TIO PRIORITERADE OMRÅDEN

ÖVERGRIPANDE MÅL VÄSTRA GÖTALAND 2020

Invånarna i Västra Götaland ska ha bästa möjliga förutsättningar att utvecklas

1. En ledande kunskapsregion

Målet är en, relativt Sverige och EU, snabb ökning av antalet sysselsatta kvinnor och män med högre utbildning och en ökad konkurrenskraft

- * 46 procent av befolkningen i åldern 25-64 år ska ha högskoleutbildning år 2020 (40 % 2013). Skillnader mellan kvinnor och män ska minska liksom skillnader i övergång till högre utbildning mellan kommuner i Västra Götaland
- * Fler kvinnor och män vill starta och startar företag (20/1000 år 2020) samtidigt som fler unga vill driva en egen verksamhet. Hälften av alla nya företagare år 2020 är kvinnor
- * Andelen anställda i näringslivet med längre akademisk utbildning ökar kontinuerligt och mer i Västra Götaland jämfört med Sverige och EU varje år mot år 2020

2. En region för alla

Målet är sjunkande strukturell arbetslöshet för ungdomar, för första generationens svenskar och i alla delar av Västra Götaland

- * Elever och studenter i Västra Götaland har en personlig koppling till arbetslivet med bra kvalitet senast år 2020
- * En sjunkande strukturell arbetslöshet och att en växande andel av dem som arbetar anser att de har rätt kompetens för och möjligheter att utnyttja den i arbetet
- * Invånarna i alla delar av Västra Götaland ska bli allt mer nöjda med sin tillgång till kommunikation i olika former.

3. En region där vi tar globalt ansvar

Målet är en utfasning av alla fossila bränslen i Västra Götaland till år 2030. 2020 ska fyra av tio invånare vara medvetna om att målet finns, två av tio ska bedöma att detta påverkar deras sätt att agera

- * Invånarna i Västra Götaland lever senast 2030 i en region utan fossila bränslen
- * Allt fler invånare tar hänsyn till hur deras konsumtion påverkar sociala och miljömässiga förhållanden lokalt och globalt

4. En region som syns och engagerar

Målet är att en ökad andel invånare i alla delar av Västra Götaland upplever att de bor i en attraktiv region

- * Invånarna generellt och ungdomar speciellt, i alla kommuner i Västra Götaland, engagerar sig, och deltar än mer aktivt i samhällslivet
- * Kunskapen om och uppskattningen av Västra Götaland och dess delar ökar i och utanför. Allt fler ska välja att tillbringa en ökad del av den tid de själva disponerar över i Västra Götaland.

MÅL FÖR STRATEGINS 33 PRIORITERADE FRÅGOR UNDER RESPEKTIVE DEL OCH OMRÅDE

1. En ledande kunskapsregion

1.1 Ett samhälle som ger förutsättningar för konkurrenskraftig högre utbildning och forskning

- * Mer än hälften av ungdomarna i Västra Götaland ska påbörja högskoleutbildning inom tre år efter gymnasium och skillnaderna mellan kvinnor och män och mellan kommuner i Västra Götaland ska minska
- * En fjärdedel av alla förstahandssökande ska välja högskolor i Västra Götaland år 2020 och andelen utländska högskolestuderande ska vara hög jämfört med övriga Sverige.
- * En fortsatt ökning av antalet studenter ges möjlighet att delta i olika former av utbildning med en direkt koppling till arbetslivet, och en ökad andel av utbildningarna i den högre utbildningen organiseras på detta sätt.
- * Stärkt internationell attraktions- och konkurrenskraften för forsknings- och innovationsmiljöer i Västra Götaland. Ökande nationella/internationella satsningar på forsknings- och innovationsmiljöer inom våra samarbetsområden.

1.2 Ledande på kreativitet, entreprenörskap och företagsutveckling

- * Allt fler ungdomar (fördelat lika mellan kvinnor och män) ska ha en positiv attityd till entreprenörskap.⁶
- * 20 nya företag/1000 invånare ska startas år 2020.
- * Små och medelstora företag ska växa snabbare i Västra Götaland än i riket under varje år fram till år 2020.

1.3 Partnerskap för innovation, konkurrenskraft och samhällsnytta

- * Hög produktivitetstillväxt och höga investeringsnivåer i centrala branscher inom utpekade klusterområden, jämfört med Sverige och Europa.
- * Fler projekt som drivs i partnerskap mellan företag, lärosäten och samhällsaktörer.
- * Ökad medverkan i och påverkan på strategiskt viktiga forsknings- och innovationsprojekt, program och policy.
- * En ökad andel av nationella och internationella satsningar och uppdrag ska genomföras i Västra Götaland.

2. En region för alla

2.1 Elevers och studenters koppling till arbetslivet under studietiden

- * En kvalitetssäkrad och enkel tillgång till praktik och ferieplatser i arbetslivet för alla i grundskola, gymnasium, vuxenutbildning i hela Västra Götaland senast år 2020.
- * Antalet medarbetare som ges möjlighet och som väljer att delta i frivilligarbete ska öka kontinuerligt i Västra Götaland.
- * Öka antalet mentorsplatser med xx procent under perioden till minst x.000 studenter per år i Västra Götaland år 2020, att xx.000 studenter har examensarbete i någon form och xx.000 har praktikplats eller motsvarande.⁷

2.2 Kunskap och kompetens för ökad konkurrenskraft och delaktighet

- * Kvalitetssäkrad validering görs tillgänglig för alla som har behov av det och självständig och samordnad studie och yrkesvägledning ska vara tillgängligt för alla
- * Kontinuerlig minskning av antalet SMF i Västra Götaland som upplever att brist på kunning, kompetent arbetskraft är ett hinder för att utveckla och expandera verksamheten. XX.000 insatser (beroende av EU-medel) ska ha genomförts för att främja strategisk kompetensförsörjning vid små och medelstora arbetsplatser före år 2020.
- * Balans mellan tillgång och efterfrågan inom hälften av alla yrkesgrupper år 2020.

2.3 Tillgång till kommunikation för arbete, utbildning och livskvalitet

- * Utbyggnad av infrastruktur som bidrar till en fortsatt vidgning av de lokala arbetsmarknaderna i Västra Götaland och som ger förutsättningar för effektiva och hållbara person- och godstransporter.
- * En tredjedel invånarnas resor ska 2025 göras med kollektivtrafik (Göteborgsregionen 40 procent). Nio av tio invånare (kvinnor/män) ska vara nöjda med sin senaste resa med kollektivtrafiken år 2020. Minst 90 procent av persontransportarbetet ska utföras med fossilfri energi samma år och kollektivtrafiken ska använda 25 procent mindre energi per personkilometer jämfört med 2010.
- * 2020 ska nio av tio hushåll och företag ska ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s vid nedladdning.
- * Skapa en tydligare och mer gemensam bild av hur Västra Götaland ska utvecklas långsiktigt när det gäller arbete, boende, utbildning, vård och omsorg, handel, kultur och andra tjänster.

⁶ Två frågor i Handelskammarens årliga enkät till gymnasieungdomar, Fokus Attityd, kan användas för att mäta utfallet. Jag skulle vilja starta eget företag (värde 2012=3 på femgradig skala), Jag skulle vilja utveckla nya varor eller tjänster (3,1).

⁷ Exakta nivåer i dagsläget samt möjlig ambitionsnivå kommer diskuteras med lärosätena i Västra Götaland våren 2013

3. En region där vi tar globalt ansvar

3.1 Ett resurseffektivt samhälle utan klimatpåverkan

- * Offentliga aktörer i Västra Götaland ska vara föredöme när det gäller att införa resurseffektiva hållbara lösningar
- * Skapa en stark inhemsk miljöteknikmarknad med globala ambitioner.
- * Stärka kretsloppen och bidra till biologisk mångfald.
- * Överenskommelser för ytterligare tre frågor, före år 2020, inom områden med betydelse för att bidra till att de övergripande målen om energieffektivitet, transporteffektivitet och resurshushållning nås

3.2 Hållbar konsumtion som driver ansvar, utveckling och innovationer

- * En ökande andel invånare ger uttryck för hållbara värderingar som bidrar till mer hållbar, resurseffektiv, konsumtion mot år 2020.
- * Fyra av tio invånare i Västra Götaland ska år 2020 vara medvetna om det ansvar kommuner, region och statliga myndigheter i Västra Götaland tar vid inköpsbeslut och i andra relationer med omvärlden. År 2020 ska det finnas etablerade system för att följa hur vi i Västra Götaland hanterar våra inköp i ett hållbarhetsperspektiv.

4. En region som syns och engagerar

4.1 En ledande kulturregion och ett rikt kulturliv med fokus på delaktighet, barn och unga

- * Invånarna i alla delar av Västra Götaland ökar sitt deltagande i samhällslivet i stort, inte minst i förenings- och kulturliv, och menar själva att de har goda förutsättningar för detta där de bor.
- * En växande andel unga säger sig vilja bo i "Västra Götaland" som vuxna.

4.2 Ökat utbyte med och påverkan på omvärlden

- * Det ökade engagemanget och påverkan på internationella frågor för hållbar samhällsutveckling ska vara synligt och påvisbart.
- * Västra Götaland ska år 2020 ha en väl etablerad och genomförd evenemangs- och mötesstrategi där företag och offentliga aktörer agerar aktivt i samverkan för att bjuda in och lokalisera evenemang, möten, kongresser och konferenser till Västra Götaland.
- * Västra Götaland ska år 2020 är Skandinaviens mest besökta, uppskattade och inkomstbringande besöksregion och att Göteborg, Västskusten, Vänern etc. samlat har en betydligt starkare position som internationellt känd destination.
- * Strategiska investeringar inom främst FoU eller identifierade luckor i för regionen viktiga värdekedjor ska attraheras

MÅL OCH INDIKATORER FÖR SAMHÄLLSUTVECKLINGEN

EU2020 utgångspunkt för att mäta om syftet med arbetet nås

Samma indikatorer som i EU2020 används för att följa samhällsutvecklingen i Västra Götaland. Dessa kompletteras dock för att täcka in hållbar utveckling och attraktivitet på ett tydligare sätt.

MÅL EU2020 – VÄSTRA GÖTALAND 2020

	Mål EU 2020	Mål Sverige	Läge VG 201X	MÅL VG	DEL I STRATEGIN
Ökad sysselsättningsgrad	75 %	80 %	78 % (KV75, M81)	81 (M, KV)	1-4
Öka offentliga/privata FoU investeringar	3 %	4 %	4,5 %	4.5%	1
Höjd utbildningsnivå (30-34 åringar)	40 %	40 %	47 % (KV55, M43)	55 (M, KV)	1
Minskade skolavhopp	<10 %	<10 %	11 % (KV9, M13)	< 8 %	2
Minska utanförskapet (off. försörjda)	<20 milj.	<14 %	17 % (KV18, M17)	< 12 %	2
Minska utsläppen av växthusgaser	20 %	40 %	- 3 % (1990-2010)	0 ÅR 2030	3
Ökad energieffektivisering	20 %	20 %	-	25 %	3
Öka andelen förnybar energi	20 %	50 %	41 %	60 %	3

Indikatorer inom följande områden används för att få en tydligare koppling till det övergripande syftet med strategin och till attraktivitets- och hållbarhetsperspektiven.

INDIKATORER VÄSTRA GÖTALAND 2020

	Mål VÄSTRA GÖTALAND 2020
Ökad befolkning	12.000 per år och befolkningsökning i alla regiondelar (kommunalförbund)
Ökad nettoinflyttning högskoleutbildade	1.000 per år i genomsnitt. Senaste år 0. Mitten av 2000-talet ca 1.000 per år
Ekonomisk tillväxt	Ökning av lönesumma som är 1% per år snabbare än riksnittet
Ökad produktivitet	Ökning av lönesumma per sysselsatt som är 1% snabbare per år än riksnittet
Minskad arbetslöshet	- 2 procentenheter i normalkonjunktur . -25% för unga och utländsk bakgrund
Stark långsiktig konkurrenskraft	Placering bland de 25 främsta regionerna i världen i index WKCI (16 år 2008)*
Näringslivets omvandling och struktur	Index över 130 jämfört med andra europeiska storstadsregioner. **

* WKCI = World Knowledge Competitiveness Index, <http://www.cforic.org/pages/wkci2008.php>

** BAK Basel Economics/Oxford Economics, Structural Potential Index mäter potentialen i näringslivet utifrån dess struktur och produktiviteten i denna struktur, i förhållande till en prognos över tillväxtbranscher i Europa etc. 2010

VÄSTRA GÖTALAND 2020

STRATEGI FÖR TILLVÄXT OCH UTVECKLING I VÄSTRA GÖTALAND 2014-2020

VÄSTRA GÖTALAND 2020 sätter ramarna för arbetet med tillväxt och utveckling mellan år 2014 och 2020. Strategin fokuserar på frågor som kräver samverkan mellan aktörer och sektorer och på områden som är en direkt del av ansvaret för tillväxt och utveckling. Hållbar utveckling i dess tre dimensioner – den ekonomiska, sociala och ekologiska är ram för arbetet. Strategin utgår från Vision Västra Götaland och har en direkt koppling till EU:s utvecklingsstrategi för samma period (EU 2020), och till nationella prioriteringar.

VÄSTRA GÖTALAND 2020 har tagits fram i bred samverkan i Västra Götaland. Arbetet har letts av Beredningen för Hållbar Utveckling där valda representanter för kommunerna och Västra Götalandsregionen hanterar strategiska utvecklingsfrågor. Ett stort antal aktörer och individer från alla delar av samhället har bidragit aktivt i arbetet med att forma strategin.

VÄSTRA GÖTALAND 2020 beskriver för var och en av de 33 frågor vi prioriterar, vad vi vill åstadkomma. Målet är att ge invånarna bästa möjliga utvecklingsförutsättningar. Vi ska vara en ledande kunskapsregion för alla, som syns och engagerar, vi tar globalt ansvar. Gemensamt skapar vi utveckling i hela Västra Götaland.

SUMMERING

VÄSTRA GÖTALAND 2020

STRATEGI FÖR TILLVÄXT OCH UTVECKLING I VÄSTRA GÖTALAND 2014-2020

Remissversion

Strategin gäller för Västra Götaland. Den är framtagen i samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna genom de fyra kommunalförbunden, i dialog med ett stort antal aktörer. Strategin antogs av regionfullmäktige den x xxx 2013.

VÄSTRA GÖTALAND 2020 - STRATEGI FÖR TILLVÄXT OCH UTVECKLING

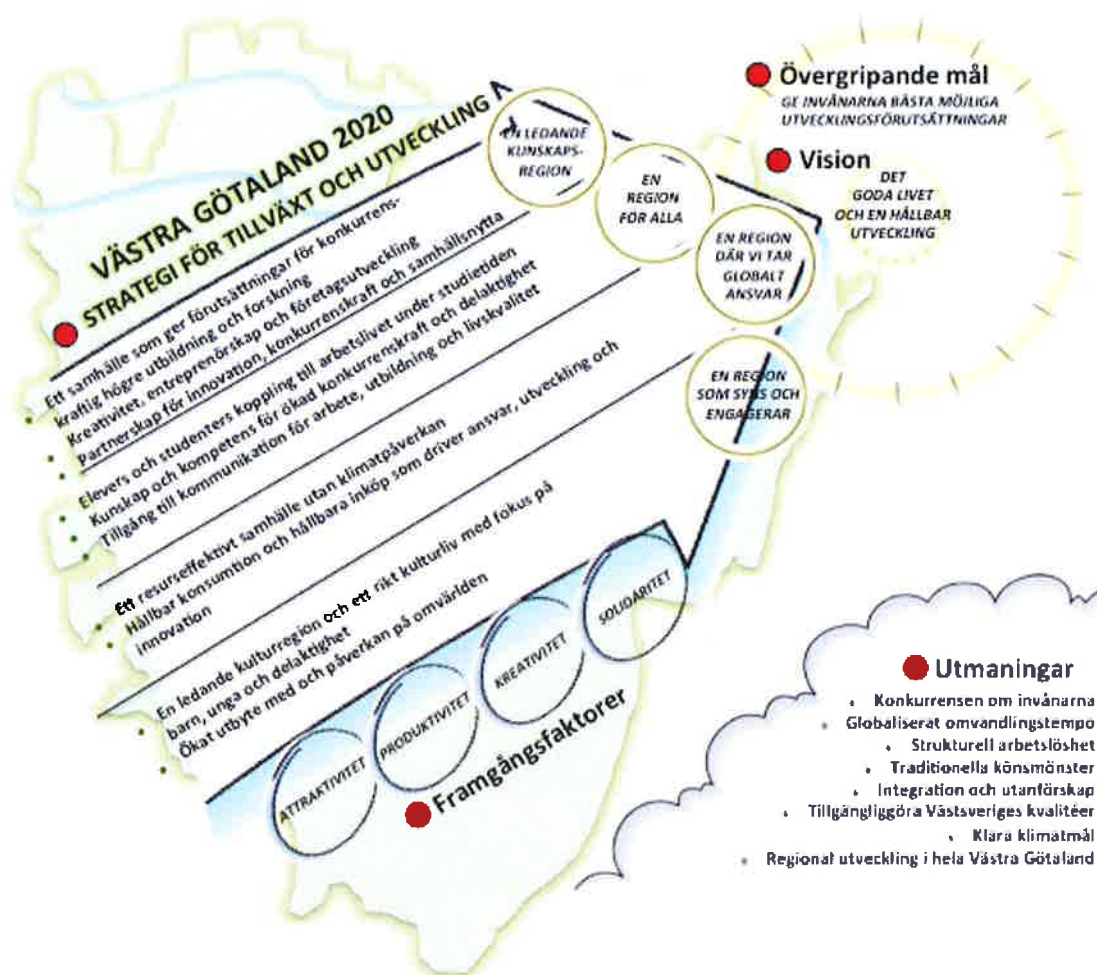
Vision Västra Götaland – Det goda livet – är den gemensamma visionen för territoriet Västra Götaland och för dess 1,6 miljoner invånare. Vision Västra Götaland beskriver de långsiktiga ambitionerna för regionens utveckling i sin helhet. Visionen antogs 2005 av regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen.

VÄSTRA GÖTALAND 2020 sätter ramarna för arbetet med tillväxt och utveckling mellan år 2014 och 2020. Strategin fokuserar på frågor som kräver samverkan mellan aktörer och sektorer och på områden som är en direkt del av ansvaret för tillväxt och utveckling. Hållbar utveckling i dess tre dimensioner – den ekonomiska, sociala och ekologiska är ram för arbetet. Strategin utgår från Vision Västra Götaland och har en direkt koppling till EU:s utvecklingsstrategi för samma period (EU 2020), och till nationella prioriteringar.

VÄSTRA GÖTALAND 2020 har tagits fram i bred samverkan i Västra Götaland. Arbetet har letts av Beredningen för Hållbar Utveckling där valda representanter för kommunerna och Västra Götalandsregionen hanterar strategiska utvecklingsfrågor. Ett stort antal aktörer och individer från alla delar av samhället har bidragit aktivt i arbetet med att forma strategin.

Denna summering av strategin ger en överblick av innehållet. Huvuddokumentet används vid genomförandet. Det finns tillgängligt på vregion.se/strategi2020 och beskriver för var och en av de 33 frågor vi prioriterar, vad vi vill åstadkomma. Målet är att ge invånarna bästa möjliga utvecklingsförutsättningar. Vi ska vara en ledande kunskapsregion för alla, som syns och engagerar, vi tar globalt ansvar. Gemensamt skapar vi utveckling i hela Västra Götaland.

VÄSTRA GÖTALAND 2020 – MÅL, DELSTRATEGIER OCH PRIORITERADE OMRÅDEN

FRAMGÅNGSFAKTORER OCH UTMANINGAR

kreativitet
produktivitet
attraktivitet
solidaritet

En stark välfärd för invånarna förutsätter en ekonomi med hög produktivitet. Västra Götalands framtid som en kunskapsdriven region bygger på högt nyskapande, en ständig utveckling av kunskaper, kompetens och en effektiv resursanvändning. Ett kunskapsdrivet attraktivt samhälle kan bara skapas av invånare som får möjlighet att och vill utvecklas. Västra Götaland behöver kännetecknas än mer av att vara tillåtande, en region med många möten, där invånarna utvecklar och använder sin kreativitet i arbete, i företagande och på fritiden.

I ett regionalt utvecklingsperspektiv är de viktigaste konsekvenserna av den pågående globaliseringen uppenbara. För de som vågar och kan, för de välutbildade och för intresserade ungdomar, öppnar sig en allt större värld av möjligheter. FoU och kunskapsintensiva företag blir allt mer beroende av att söka sig till de mest attraktiva regionerna. Vi behöver öka vår synlighet i omvärlden och vår påverkan på framtidens utveckling globalt.

Arbetslösheten i normalkonjunktur har stegvis ökat till mycket höga nivåer. Ungdomar och första generationens svenskar är särskilt utsatta. Utanförskap måste motverkas och integrationen stärkas. Alla delar av regionen har heller inte utvecklats lika bra. Trenderna i ekonomin ger koncentration till framförallt storstäder men också till andra större städer och attraktiva kustlägen. Ökade kontakter mellan utbildning och arbetsliv och en bättre matchning av kompetenser är centralt för att vända utveckling både när det gäller integration och ungdomsarbetslöshet. Men också för att stärka förutsättningarna för tillväxt och utveckling i hela Västra Götaland. Traditionella könsmonster måste brytas.

Vi i Västra Götaland ska också ta vårt ansvar för en globalt hållbar utveckling. Vi har höga ambitioner på klimatområdet och vi välkomnar invånare från alla delar av världen som söker nya livschanser och utvecklingsmöjligheter i vår region. Vi förstår att en attraktiv region attraherar invånare med de mest skilda förutsättningar.

De beskrivna utmaningarna är många. Västra Götaland är samtidigt en region som bedöms ha starka förutsättningar att utvecklas på lång sikt. Att Västra Götalands starka potential utnyttjas är viktigt både för svensk och europeisk tillväxt och utveckling.

SÄRSKILDA UTGÅNGSPUNKTER

VÄRLDSLEDANDE INOM HÅLLBAR SAMHÄLLSUTVECKLING

Näringslivets mångsidighet förutsätter ett utvecklingsarbete med relativt breda prioriteringar. De insatser som görs ska bidra till en hållbar samhällsutveckling. Life Science, Hållbara transporter, Hållbar stadsutveckling, Grön kemi, Marin miljö och marina sektorer är fem samsamarbetsområden som pekats ut som centrala i en process där politiker, akademi och näringsliv har medverkat. Inom samtliga områden finns avgränsade frågor där Västra Götaland är eller har ambitioner att bli världsledande. Andra områden där ett aktivt utvecklingsarbete ska drivas är inom kulturella och kreativa näringar, IKT, textil, energi, livsmedel/gröna näringar samt besöksnäringen.

GÖTEBORG ÄR MOTOR, ARBETET SKA GE AVTRYCK I HELA REGIONEN

Göteborg och Göteborgsregionen är centrum och motor för tillväxt och utveckling i Västsverige. Samtidigt ska hela regionen ha bra förutsättningar att utvecklas. Den starka infrastruktur för utveckling som finns, i många fall med koncentration till noder i de olika delarna, ska fortsätta att utvecklas. En snabb integration av de lokala arbetsmarknaderna i Västsverige pågår och stärker förutsättningarna att bidra till svensk utveckling ytterligare. De särskilda förutsättningar som närheten till Norge ger är viktiga och ska tas tillvara. Särskild uppmärksamhet behövs på utvecklingen i kommuner som ligger längst från regionala centra.

FYRA GENERELLA PERSPEKTIV SOM FÅR TYDLIGA GENOMSLAG I ARBETET

Vision Västra Götaland pekar ut en gemensam region, jämställdhet, integration och internationalisering som generellt prioriterade perspektiv. Strategin har formulerats med en strävan att finna och åtgärda de avgörande frågorna för respektive perspektiv. När det gäller jämställdhet och klimatmål genomförs dessutom mer generella åtgärder.

MÅL FÖR SAMHÄLLET'S UTVECKLING – KOPPLING TILL EU 2020 OCH SVENSKA MÅL

Ambitionerna när det gäller samhällets utveckling stämmer väl med de för EU2020. Samma indikatorer används. Målsättningarna i Västra Götaland är genomgående mer ambitiösa än för EU och Sverige.

MÅL EU2020 – VÄSTRA GÖTALAND 2020

	Mål EU 2020	Mål Sverige	Läge VG 2010/12	MÅL VG	DEL I STRATEGIN
Ökad sysselsättningsgrad	75 %	80 %	78 % (KV75, M81)	81 (M, KV)	1-4
Öka offentliga/privata FoU investeringar	3 %	4 %	4,5 %	4.5%	1
Höjd utbildningsnivå (30-34 åringar)	40 %	40 %	47 % (KV55, M43)	55 (M, KV)	1
Minskade skolavhopp	<10 %	<10 %	11 % (KV9, M13)	< 8 %	2
Minska utanförskapet (off. försörjda)	<20 milj.	<14 %	17 % (KV18, M17)	< 12 %	2
Minska utsläppen av växthusgaser	20 %	40 %	- 3 % (1990-2010)	0 ÅR 2030	3
Ökad energieffektivisering	20 %	20 %	-	25 %	3
Öka andelen förnybar energi	20 %	50 %	41 %	60 %	3

För att få en tydligare koppling till strategins syfte – att *stärka Västra Götaland som en attraktiv, ansvarsfull och internationellt konkurrenskraftig kunskapsregion för invånarna*, samt till attraktivitets och hållbarhetsperspektiven kompletteras ovanstående indikatorer med målsättningar för befolkningsutveckling, ekonomisk tillväxt, produktivitet, arbetslöshet samt index för regioners långsiktiga konkurrensförmåga och för potentialen i näringslivets struktur. En genomgång av hur dessa indikatorer mäts finns i huvuddokumentet.

33 PRIORITERADE FRÅGOR BESKRIVER VAD VI TILLSAMMANS SKA ÅSTADKOMMA TILL ÅR 2020

33 PRIORITERADE FRÅGOR

- Fler ska gå vidare till högre utbildning
- Attrahera fler studenter och högskoleutbildade och öka utbytet med omvärlden
- Tät samverkan mellan högre utbildning och arbetslivet
- Positionera internationellt konkurrenskraftiga företag, ut- och innovationsmiljöer
- Stimulera ökat entreprenörskap och intraprenörskap
- Skapa starka företagsmiljöer för att förverkliga idéer och starta företag
- Främja utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag
- Profilera tillväxtområden/Klustre
- Utveckla Västra Götaland som test-arena där nya idéer omformas till praktik
- Stimulera internationella allianser och samarbeten inom forskning och innovation
- Fortsätta utveckla en infrastruktur för innovation i samverkan i form av Science Parks
- Skapa en sammansluten arena för unga (då det omöjligt är) på arbetsmarknaden
- Främja ett arbetsliv som aktivt engagerar sig för barn och ungdom
- Kraftsamla på mentorskap, examensarbete och praktikplatser i högre utbildning
- Förenkla vägen till arbetsmarknaden för de utan arbete
- Bättre kompetensförordning i företag och organisationer för förnyelse i arbetslivet
- Utveckla samordning av utbildningsväsendet för att möta framtidens kompetensbehov
- Investera i transportinfrastruktur för personer och gods
- Bygga ut en kollektivtrafik som tar nya marknadsmöjligheter och mänskliga klimatpåverkan
- Bättre till en IT-infrastruktur med hög kvalitet för alla och som främjar hållbarhet
- Utveckla regionala farmakobiotika som sköper hållbar utveckling i Västra Götaland
- Arbeta för att offentlig sektor går före och inför resurseffektiva hållbara lösningar
- Arvoda offentlig sektor, miljöutveckling på området med stor miljöpotential
- Utveckla Västra Götaland till en modell för ett hållbart kretslopp mellan stad och land
- Gemenska fler breda överenskommelser för hållbar utveckling i Västra Götaland
- Driva frågan om resurseffektiv kommunikation och kommunicera hållbara värderingar
- Samverkan lösgör inlöp som driver hållbar utveckling, innovation och lokal utveckling
- Främja en aktiv och nyglädsande kulturregion för alla i hela Västra Götaland
- Utveckla Västra Götaland som en plats där unga möts och främja spetsig ungdomskultur
- Öka närvaro och påverkan på EU och internationellt
- Sätta på internationell mötesarena och på ett etablera fler evenemang
- Stärka beslutsfattarens utvecklingsförutsättningar
- Driva offensiva insatser för att etablera arbetsplatser i Västra Götaland

10 PRIORITERADE OMRÅDEN

- Ett samhälle som ger förutsättningar för konkurrenskraftig högre utbildning och forskning
- Kreativitet, entreprenörskap och företagsutveckling
- Partnerskap för innovation, konkurrenskraft och samhällsnytta
- Elevers och studenters koppling till arbetslivet under studietiden
- Kunskap och kompetens för ökad konkurrenskraft och delaktighet
- Tillgång till kommunikation för arbete, utbildning och livskvalitet
- Ett resurseffektivt samhälle utan klimatpåverkan
- Hållbar konsumtion som driver ansvar, utveckling och innovationer
- En ledande kulturregion och ett rikt kulturliv med fokus på barn, unga och delaktighet
- Ökat utbyte med och påverkan på omvärlden

STRATEGIS 4 DELAR

- EN LEDANDE KUNSKAPSREGION
- EN REGION FÖR ALLA
- EN REGION DÄR VI TAR GLOBALT ANSVAR
- EN REGION SOM SYNS OCH ENGAGERAR
- VISION
- DET GODA LIVET OCH EN HÅLLBAR UTVECKLING
- MÅL
- GE INVÅNARNA BÄSTA MÖJLIGA UTVECKLINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Målet för VÄSTRA GÖTALAND 2020 är att ge invånarna bästa möjliga utvecklingsförutsättningar. Fyra delstrategier drivs. Vi ska vara en ledande kunskapsregion, en region för alla, en region där vi tar globalt ansvar och en region som syns och engagerar. Inom varje område beskrivs de frågor vi driver till år 2020. I huvuddokumentet anges motiv, mål och vad som ska göras. Hur det ska göras är en fråga för genomförandet.

DET ÖVERGRIPANDE MÅLET 2020

Målet med VÄSTRA GÖTALAND 2020 är att ge invånarna i Västra Götaland bästa möjliga förutsättningar att utvecklas. Invånarnas syn på möjligheterna att utvecklas, leva och verka i Västra Götaland följs upp i årliga s.k. medborgarenkäter.

STRATEGINS FYRA DELAR

Strategin består av fyra delar med totalt tio prioriterade områden. Rubrikerna för de fyra delarna beskriver vår samlade ambition att vara en kunskapsregion för alla, som syns och engagerar och där vi tar ansvar. Det är på det sättet vi menar att invånarna i Västra Götaland får bästa möjliga utvecklingsförutsättningar. Inom varje område utgår arbetet från långsiktiga mål som ska nås senast 2020. Samtliga dessa mål har koppling till Vision Västra Götaland och sätter invånarna i centrum. För varje område anges ett antal prioriterade områden.

1. EN LEDANDE KUNSKAPSREGION

Prioriterade områden:

- *Ett samhälle som ger förutsättningar för konkurrenskraftig högre utbildning och forskning*
- *Kreativitet, entreprenörskap och företagsutveckling*
- *Partnerskap för innovation, konkurrenskraft och samhällsnytta*

En ledande kunskapsregion utgör en samlad satsning på att ge bra förutsättningar för högre utbildning, forskning, för samverkan mellan företag, akademi, samhälle, för kreativitet och nyskapande. Västra Götaland är och ska vara ett kunskapssamhälle med ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv. Inom ett antal områden som berör globala samhällsutmaningar finns en ambition att bli världsledande. Regionens ledande industriella kluster är centrala. Globaliseringen ökar omvandlingstrycket och betydelsen av nyskapande, effektivitet, attraktiva utbildningar och forskningsmiljöer. Målet är en, relativt Sverige och EU, snabb ökning av antalet sysselsatta kvinnor och män med högre utbildning och en ökad konkurrenskraft.

2. EN REGION FÖR ALLA

Prioriterade områden:

- *Elevs och studenters koppling till arbetslivet under studietiden*
- *Kunskap och kompetens för ökad konkurrenskraft och delaktighet*
- *Tillgång till kommunikation för arbete, utbildning och livskvalitet*

En region för alla handlar om att öka de gemensamma satsningarna på att ge alla invånare i Västra Götaland bra möjligheter att utvecklas. Ett antal utmaningar är särskilt tydliga. Utanförskapet måste minska och integrationen stärkas. Alla ungdomar måste ha bra ingångar i samhället och i arbetslivet. Det gemensamma arbetet med kompetensförsörjning och matchning av kompetens behöver intensifieras. Det betyder också mycket för konkurrenskraften i företag och organisationer. Att ge alla invånare bra möjligheter att ta tillvara Västra Götalands samlade förutsättningar för arbete, utbildning och kultur genom olika former av kommunikation – via transport- och it-infrastruktur - är grunden för en region för alla men också för tillväxt och utveckling. Målet är sjunkande strukturell arbetslöshet generellt, och speciellt för ungdomar och första generationens svenskar, i alla delar av Västra Götaland.

3. EN REGION DÄR VI TAR GLOBALT ANSVAR

Prioriterade områden:

- *Ett resurseffektivt samhälle utan klimatpåverkan*
- *Hållbar konsumtion som driver ansvar, utveckling och innovationer*

En region där vi tar globalt ansvar handlar om att öka takten i omställningen till ett hållbart samhälle. Ökat fokus krävs på resurseffektivitet, på att inköp- och upphandling driver hållbar utveckling och innovation, och på att sprida kunskaper om de insatser som görs. Det senare är viktigt för att bidra till en förändring av normer och värderingar i mer hållbar riktning. Arbetet för att nå de ambitiösa klimatmålen för Västra Götaland är framgångsrikt men behöver breddas och intensifieras. De klimatpåverkande utsläppen behöver på sikt minska från ca åtta till ett ton per individ och år. Målet, antagit 2009 av en bred samling aktörer, är en utfasning av alla fossila bränslen i Västra Götaland till år 2030. 2020 ska fyra av tio invånare vara medvetna om att målet finns och två av tio ska bedöma att det påverkar hur de själva agerar.

4. EN REGION SOM SYNS OCH ENGAGERAR

Prioriterade områden:

- *En ledande kulturregion och ett rikt kulturliv med fokus på barn, unga och delaktighet*
- *Ökat utbyte med och påverkan på omvärlden*

En region som syns och engagerar utgör en fortsatt satsning på att stärka och profilera Västra Götaland som ett attraktivt område präglad av ett livaktigt kulturliv, av möten, evenemang och nyskapande. Men också på att utveckla arbetet med att göra Västra Götaland till en attraktiv region för investeringar, en region som berör, som aktivt är med och påverkar framtidens utveckling. Sveriges bredaste kulturarbete ska nå fler och bredare grupper. Ungdomar och spetsig ungdomskultur fokuseras. En omfattande evenemangsverksamhet ska ha starka förutsättningar och besöksnäringen utvecklas. Satsningar behövs för att öka vår synlighet i omvärlden och vår påverkan på framtidens utveckling i ett globalt perspektiv. Målet är att en ökad andel invånare i alla delar av Västra Götaland upplever att de bor i en attraktiv region.

VÄSTRA GÖTALAND 2020

STRATEGI FÖR TILLVÄXT OCH UTVECKLING I VÄSTRA GÖTALAND 2014-2020

VÄSTRA GÖTALAND 2020 sätter ramarna för arbetet med tillväxt och utveckling mellan år 2014 och 2020. Strategin fokuserar på frågor som kräver samverkan mellan aktörer och sektorer och på områden som är en direkt del av ansvaret för tillväxt och utveckling. Hållbar utveckling i dess tre dimensioner – den ekonomiska, sociala och ekologiska är ram för arbetet. Strategin utgår från Vision Västra Götaland och har en direkt koppling till EU:s utvecklingsstrategi för samma period (EU 2020), och till nationella prioriteringar.

VÄSTRA GÖTALAND 2020 har tagits fram i bred samverkan i Västra Götaland. Arbetet har letts av Beredningen för Hållbar Utveckling där valda representanter för kommunerna och Västra Götalandsregionen hanterar strategiska utvecklingsfrågor. Ett stort antal aktörer och individer från alla delar av samhället har bidragit aktivt i arbetet med att forma strategin.

Denna summering av strategin ger en överblick av innehållet. Huvuddokumentet används vid genomförandet. Det finns tillgängligt på vregion.se/xxx och beskriver för var och en av de 33 frågor vi prioriterar, vad vi vill åstadkomma. Målet är att ge invånarna bästa möjliga utvecklingsförutsättningar. Vi ska vara en ledande kunskapsregion för alla, som syns och engagerar, vi tar globalt ansvar. Gemensamt skapar vi utveckling i hela Västra Götaland.

**BUSINESS REGION
GÖTEBORG**

**VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN**